

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 136 ◆ Неділя, 14 липня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

ВОНА І МИ

Будучи ще прововірним жовтеням, я розпитував бабу про Велику Революцію.

І хоч вона вимовляла «ліворуція», точнішої повісті чути більш не доводилось.

— Ото бач — верби на шляху? — казала баба. — Вони вирости од пеньків тих верб, які посадив ще Потьомкін для Катерини. Ми самі їх і садили. А коли настала ліворуція, люди зраділи, закричали: «Ми

громадяни! Ми громадяни!» і побігли, верби порубали, жито виготвали. А батюшка стоїть, дивиться й каже: «Как черті, как бесі...»

Історію цю я зумів оцифрувати далеко пізніше, спіставивши з іншими історіями.

(Закінчення на 9-й сторінці).

Фото Івана ТИТАРЕНКА.

16 ЛИПНЯ — ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ. З СВЯТОМ ВАС!

ДЕРЖАВНИЙ міністр з питань оборони, національної безпеки і надзвичайних ситуацій УРСР Є. Марчук прийняв делегацію Міністерства закордонних справ Республіки Польщі. Гості були ознайомлені з роботою Кабінету міністрів республіки, проблемами, що вирішуються сьогодні. Відзначалося, що Україна зацікавлена у дальшому розширенні взаємодіючих відносин з Польщею.

ВПЕРШЕ за роки Радянської влади на Закарпатті побудовано сучасну дитячу поліклініку. Розташована вона в Мунчєві.

Щодня новий медичний заклад може відвідати 400 хворих пацієнтів. До їхніх послуг висококваліфіковані спеціалісти найрізноманітніших профілів. Крім звичайних застосовуватимуться і нетрадиційні методи лікування, голіарефлексотерапія, тощо.

При поліклініці діють також стаціонар на 40 ліжок, два критих басейни. А незабаром тут відчинять двері фітосауни.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник
Верховна Рада
Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

УРСР, 252037
Київ, вул. Нестерова, 3

ТЕЛЕФОНИ
РЕДАКЦІЇ (ГАЗЕТИ)

Приняття — 415-92-11

Відповідальний
секретар — 415-72-83

Завідуючий корекцією
411-81-42, 224-72-31
(телефакс)

ВІДДІЛИ

парламентський — 411-84-52
141-85-64

література — 411-82-05
141-29-61

економіка — 411-85-07

артисти — 411-86-18

міжкордонні — 226-91-29

охорони здоров'я — 411-88-08

соціальні питання — 411-85-05

екологія — 411-88-29

культури — 411-86-44

спорту — 411-85-08

інформаційні — 141-84-13
141-86-29

історія України — 411-88-92

міжнародні питання — 411-88-52

реклама — 411-89-41

бухгалтерія — 411-84-90

Рукописи
не рецензуються
і не повертаються

Індекс 60953

Тираж 184200

Переплата ціна на рік
19 крб. 80 коп.

Наступний номер газети

виийде 18 липня 1991

ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

У Києві відбулися урочисті збори, присвячені Дню Незалежності України. У зборах взяли участь члени Президії Верховної Ради УРСР, народні депутати республіки та Союзу РСР, наставники Кримської АРСР, області,

Київської і Севастопольської міських Рад народних депутатів, трудових колективів, політичних партій і рухів, інших громадських організацій та об'єднань, духовенства та тільки

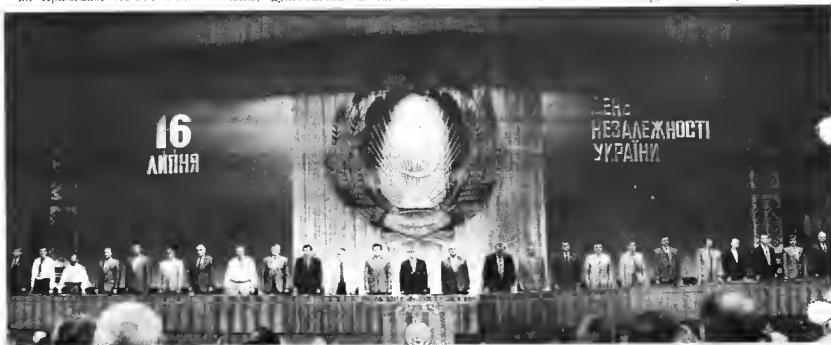
генеральні консули іноземних держав у Києві і гості з зарубіжних країн.

З доповіддю виступив Голова Верховної Ради УРСР Л. Кравчук.

Учасники зборів прийняли

Звернення до українського народу.

З нагоди відзначення Дня Незалежності майстри мистецтва, художні колективи дали концерт для учасників урочистих зборів.

Київ, 13 липня 1991 року. Урочисті збори, присвячені Дню Незалежності України.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЗВЕРНЕННЯ

УЧАСНИКІВ УРОЧИСТИХ ЗБОРІВ, ПРИСВЯЧЕНИХ
РІЧНИЦІ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ, ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Дорогі співвітчизники!

Рік тому Верховна Рада Української РСР, виконуючи волю народу, ухвалила Декларацію про державний суверенітет України. День 16 липня 1990 року став Днем Незалежності України. Сопітниками український народ ціною величезного напруження духовних і фізичних сил, ціною життя кращих синів і дочок виборював священне право бути господарем на своїй землі, самілю вирішувати власну долю. Першим кроком до реалізації цієї мрії став Декларація про державний суверенітет України, яку без перебільшення можна вважати фундаментом побудови суверенної української держави.

За час, що минув відтоді, на її основі здійснено немало. Проведено реформу державних органів у відповідності з принципом поділу влади. Прийнято закони, покликані утвердити економічну незалежність України, становлення ринкової економіки. Розпочато перебудову правової системи, основу якої складає нова Конституція України. Проводилася активна робота по розширенню та поглибленню економічних і політичних відносин з рідняними республіками, по виходу України на міжнародну арену як великої європейської держави.

Це — держави, яке прагне сполучити право, ґрунтувати всю свою діяльність на його основі, над усі ставити людину як найвищу соціальну цінність.

Саме така держава здатна бути надійним регулятором відно-

син у суспільстві, гарантом соціального миру і громадянської злагоди, не порушувати прав і свобод людини, реального народовладдя. Відкриваючи необмежені можливості для господарської роботи, підприємництва, вона в силі створити умови і для надійного захисту найменш забезпечених верств населення — пенсіонерів, інвалідів, багатодітних сімей, молоді.

Зрозуміло, що реалізувати ці завдання можна тільки через консолідацію усіх верств населення в ім'я реального суверенітету України, тільки через натягнену працю кожного, тільки через зміцнення дисципліни, порядку, організованості. Лише за таких умов можна подолати кризові явища в економіці, настановити спокійного ринку, домогтися громадянського миру і злагоди, підняти добробут людини.

Шлях до державного суверенітету України — нелегкий. Щоб його пройти успішно, найбільше тісно згуртування навколо ідеї національного відродження, спільні, об'єднані, всенародні зусилля.

Урочисті збори, присвячені річниці Дня Незалежності України, закликають усіх громадян республіки — чоловіків і жінок, ветеранів і молоді, вчителів і вчителів, всіх, незалежно від їх національності, політичної орієнтації і соціального стану — зробити гідний внесок у вирішення цього історичного ваги завдання. Будемо ж гідними цієї високої місії, будемо достойними ноші суверенної України!

А МИ — СПРАВДІ ЛИЦАРСЬКОГО РОДУ

Факт

Коли говорять, що з виборами Рада усіх рівнів, парламенту нового скликання нічого не змінилося, схоже на вірне. Навіть адміністративно-територіальні події відбуваються не на районів та областей, а на округ. З округу Балка переїжджали в округ Заплавка, потім в округ Мартинівка, Ярославського і там діли. І в кожному — свої спогадки-вспомини з недавньої передвиборної боротьби, які вже інколи нагадують легенди повчальних народописів.

В. Ярославський, сміючись, посилає:

— Іван ми являюся на зустріч із виборцями на дорозі додому сільського дядька-каліборба, ану як тут передвиборна боротьба? — запитує. «Та є кілька. Яна Марон-Крушинська...»

— Відповідає. «А за кого ж голосуватимете? — цікавиться на деяк виланд. «Марон, цеглу обіймає в Ярославського — вілну Україну. Мабути, за Ярославського...»

А Іван ми на Полтавщині, в Кременчуцькому районі, да на чекі в Кіровоградському обласно біля сіл Чечелівського, Вілчанівки та Старі Білорічани з Кременчуцької Крайової організації Руку та з дозволу і з допомогою Кременчуцької райради відкривав пам'ятний знак на честь перемог козаків у Куркувській битві. Саме там 31 жовтня 1625 року козаків та повстанців розгромив війська коронного гетьмана Рачі Посполитої Стеніслава Конюпольського.

Ось майже через 370 років вірні з білків цього району на полтавській землі пам'ятник славним прешурам, які полягли за волю України. Історик ставив пам'ятник герою національно-визвольної антивоєнного руху, який поширився в XVII столітті по всій Україні. Але чому ми говоримо, що цей визвольний рух був? Він продовжується і сьогодні. І нові, знов, люди вносять нову прісню свого суверенітету, — сказав народний депутат УРСР Іван Бойко.

Про те ж говорять і інші депутати. Україна — І. Зася, Д. Скорин, В. Ярославський, представники місцевих влад, Народного руху України, комуністи і безпартійні, навару-ти кургану, наслідного на старому камені й увійняного степом із зображенням козака, який у скорботі схиляв буйну

голову, стояли поля. Нащадки полегли, які не носили круглого підпоясують до усяди додання необхідності сакаї суверенної держави і варті. Те, хто, як той аландо, туттунго голосують за «Ярвузаского, який полюбив волю. Люди, які зрозуміли, що воля України — це і вілків прісню на своїй землі, і до квіба. Різні були промови, але найкраще вловлювали слова. В. Ярославського, який і сказав, що суверенітет України — це право не тільки впровадити вільну, а й користуватися цим вільно на свій, селівський, розсуд господаря. Це — зрозуміло.

Пам'ятний знак на Полтавщині — тимчасовий. Незабаром вартості на кургані пам'ятник

— козацька кобза, увічнена крестом.

— Наша земля — козацька. Шедро полить кров'ю боротьба за свободу. Цей пам'ятник — перший, але не останній, — сказав заступник голови Кременчуцької райради Олександр Саволюк.

«А наприкінці літнього сезону освітять арміяментри УАГЦ Олександр (Михайлович), настоятель Понорського петріархального собору в Києві. Бабуся слухали «Боже, Вирхай храни, хрестили і плакали. Чоловіки змалі картуні з голів і думали про щось своє.

Володимир СКАЧКО, спеціальний кореспондент «Голосу України»
Фото Олександра СОВОЛОВА.

Літні студії ЧИ ПОТРІБНА СВІТОВІ УКРАЇНА?

У День Незалежності в Києві відкривається друга літня сесія Міжнародної школи українistikів «Україна-91», створеної з ініціативи Міжнародної асоціації українistikів, Академії наук УРСР, ряду вітчизняних, зарубіжних наукових і творчих організацій. Про цілі, очікування, суть новоствореного навчального закладу ми попросили розповісти директора школи, віцепрезидента Республіканської асоціації українistikів Ігоря ОСТАПА.

— Наша літня школа — це своєрідний гуманітарний ліцей, де за досить короткий час — півтора місяця — її слухачі зможуть оволодіти основами української мовної і культурної спадщини. До заняття запрошуємо всіх, хто цікавиться українізмом, а саме: багатьох студентів українistikів на професійному рівні. Інші школярі, учні 11 класу, стануть понад сто студентів, аспірантів і вчених з 30 країн світу. Вони матимуть змогу прослухати один або два обрани академічні курси лекцій та курс української мови, після чого сформулювати іспити з програми школи — дискусії «Курталі столпи» з актуальних проблем українізмовознавства економіки України, національних вілносів, проблем держави і права, екології тощо.

Топре Іванович, не вже другої сесії літньої школи українistikів. Що нового це має слухачів у випишньому сезоні?

— Насамперед значно розширено спектр дисциплін, підвищено рівень їх викладання. Лекції читатимуть провідні українistikів світу: І. Дюбо, М. Жулинський (Україна), В. Краченко (Када), О. Прицак (США), С. Соборний (Канада), Д. Грабчинський (США) та інші. Далі — передбачена диференціація курсів за рівнем підготовки слухачів. Випишні курси української мови проводитимуться на чотирьох основних рівнях. Перший рівень — добре відомий, другий — посереднє. Слухачами цих рівнів будуть, як правило, українці, які походять з території України. Третій рівень — це початковий рівень вивчення української мови тими, хто добре володіє однією із слов'янських мов, і, нарешті, четвертий рівень — це початковий рівень вивчення мови слухачами з рілними романо-германськими мовами.

Інтенсивний курс української

ної мови передбачає щоденне тригодинне навчання, зайняття в лінгвістичних кабінетах, відвідування комп'ютерних уроків та перегляд телевізійного курсу «Говоримо українською».

— Але, погодьтеся, лекційні заняття такого високого гатунку матимуть сенс, особливо для тих слухачів, котрі вперше приїждять до нас, якщо вони підкріплюватимуться безперервним знайомством з побуту, традиціями, аландом, а екскурсують українського народу. Тобто знання спільнучавна з рівнями його представників.

— Безумовно. Тому в програмі школи передбачено зустрічі з видатними українistikів письменниками, вченими, діячами культури, знайомство з музеями та архітектурними пам'ятками Києва. Слухачі курсу матимуть змогу ознайомитися з українським театральним мистецтвом, відвідати різноманітні виставки, зустріти майстерні художників, културних програм школи намічено також цікаві екскурсійні поїздки.

— І останнє. Як стати слухачем ашої унікальної школи?

— Наша школа платна. її учасники повинні сплатити організаційні внески в сумі 500 американських доларів на чотирьох частин. Зрозуміло, для багатьох слухачів наші студії, особливо з країн Східної Європи і союзних республік, це дуже складно. Але якщо слухач не в змозі оплатити навчання в доларах, ми розглядаємо можливість застосування й інших форм розрахунку.

Віа Інтернєт Олександр КОНОВЕЦЬ, керівник прес-центру Міжнародної школи українistikів.

Анонс

«СВІТЛО ЗІ СХОДУ»

У серпні цього року намічено відкриття на сцені Ідеї режисера Леся Курбаса. Молодий режисер з Нью-Йорка Вірліана Тіах нещодавно зробила подібну спробу у виставі «Світло зі сходу». І ось у Києві буде показано спільну постановку театральної майстерні «Яра» (США) і ашої театру студії «Будьмо!». Назва — та ж сама. У Києві вистава йтиме 23—24 серпня, а потім у Харкові, Львові та Нью-Йорку (вже у вересні). Американські та українські актори працюватимуть разом. Вірліана Тіах та Сергій Процурин, заснов-

ник театру «Будьмо!», вважають, що мовний бар'єр мають з собою, і європейською для справжніх акторів. Наших акторів відбрати мають для вистави у Києві, Харкові та Львові. Зайсно, задуху-вимагає значний витрат, але ймає того варта. Сучасні бізнесмени це розуміють. З українського боку всі виступи вля на себе новостворений «Економібанк» у Рівного. Президент банку вважає, що культура — це важливий чинник національного становлення, а тому почини ентузіастів заслуговує на підтримку.

Вадим ОРИПУК, Київ.

Наші мандрівники

ВЕЛООКСАНА

3500-ніаметровий маршрут на велосипеді має на меті пошукати виводили університету в Міннесоті Оксана Юхан. Українка за південноамериканським прикладом увагу світові громадянським да проблем

території, уражені чорнобильським біадо. Її поїздкою передбачено також відвідування місцевості. Також буде збирати матеріал для майбутнього фільму та книги.

Тарас ЛЕХМАН, Львівська область.

До речі

Не до речі

КОЗАКИ І КАНЧУКИ

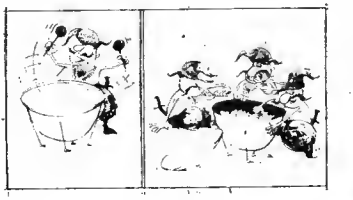
Наша передплатниця Євгенія Павлина Клокує з Вишнього Київської області вважає, що козацька свата, пазоди і тому подібні акції треба правдати від листопада до березня, а робити це у живна — гріх перед Богом і сором перед людьми, і що самі козаки не потерпіли б такої зневаги до землі-годувальниці й узялись б за канчуки, щоб поквратити не роб.

НЕРОБИ МИМОВОЛІ

За повідомленням Головного управління зайнятості і ринку праці на 11 липня на реєстрації перебувало 160,5 тисячі людей, а вважаються себе безробітними 12 тисяч з них направлено на працевлаштування, 1,5 тисячі — вже влаштували, 44 тисячі вивели бачання перекваліфікації й направлено на відвідини курсів.

83 тисячі громадян республіки зареєстровані як безробітні і з 11 липня цього року вже отримують допомогу.

Власна інформація «ГУ».

Факт

ОДУ

кобза, увінчана

земля — козацька, кривою борща. Цей пам'ятник, але не останній, засвідчує про історичну пам'ять українців. Самойленко. Кошаківський знак командир УАПЦ (Українська армія патріотична), настоятельського патріаршого. Члени Бабуся слухали, хрестів, чоловіки знімали з голів і думали себе.

Скачко, який кореспондент «Голосу України». Фото Олександра Соболева.

ОВОЛІ

тості і ринку праці. 5 тисячі людей, які направляли на війну, 44 тисячі внаслідок війни. Відповідні курси. Ян безробітні і з інформацією «ГУ».

Літні студії

ЧИ ПОТРІБНА СВІТОВІ УКРАЇНА?

У День Незалежності в Києві відкривається друга літня сесія Міжнародної школи українистики «Україна-91», створеної з ініціативи Міжнародної асоціації українців, Академії наук УРСР, ряду вітчизняних, зарубіжних наукових і творчих організацій. Про цілі, плани, суть новоствореного навчального закладу ми попросили розповісти директора школи, віцепрезидента Республіканської асоціації українознавців Ігоря ОСТАША.

— Наша літня школа — це своєрідний гуманітарний ліцей, де за досить короткий час — півтора місяця — її слухачі зможуть оволодіти українською мовою і культурної спадщини. До закінчення запрошуємо всіх, хто цікавиться українознавством чи бажає студіювати українську мову на професійному рівні. Нинішнього року її слухачами стануть понад сто студентів, аспірантів і вчених з 20 країн світу. Вони матимуть змогу прослухати один або два обрані академічні курси лекцій та курс української мови, після чого складатимуть іспити. У програмі школи — дискусійні «круглі столи» з актуальних проблем українознавства, економіки України, національних відносин, проблем держави і права, екології тощо.

— Ігорю Івановичу, це вже друга сесія літньої школи українистики. Що нового чекає слухачів у нинішньому сезоні?

— Насамперед значно розширено спектр дисциплін, підвищено рівень їх викладання. Лекції читатимуть провідні українські світу І. Дзюба, М. Жулинський (Україна), Б. Кравченко (Накада), О. Прицак (США), О. Субтельний (Канада), Д. Грабович (США) та інші. Далі — передбачена диференціація курсів за рівнем підготовки слухачів. Вивчення української мови проводитиметься на чотирьох основних рівнях. Перший рівень — добре володіння мовою, другий — посереднє. Слухачами цих рівнів будуть, як правило, українці за походженням. Третій рівень — початкове вивчення української мови, чотвертий рівень — це початкове вивчення мови слухачами з різними романо-германськими мовами. Інтенсивний курс української мови передбачає, лекційні заняття такого високого гатунку матимуть сенс, особливо для тих слухачів, які вперше приїждять до нас, якщо вони підкріплюватимуться безпосереднім знайомством з побутом, традиціями, власне, з психологією українського народу. Тобто живим спілкуванням з різними його представниками.

— Але, погодьтеся, лекційні заняття такого високого гатунку матимуть сенс, особливо для тих слухачів, які вперше приїждять до нас, якщо вони підкріплюватимуться безпосереднім знайомством з побутом, традиціями, власне, з психологією українського народу. Тобто живим спілкуванням з різними його представниками.

— Безумовно. Тому в програмі школи передбачено зустрічі з видатними українськими письменниками, вченими, діячами культури, знайомство з музеями та архітектурними пам'ятками Києва. Слухачі курсу матимуть змогу ознайомитися з українськими театральними і кіномистецтвом, відвідати різноманітні виставки, творчі майстерні художників. У культурній програмі школи намічено також цікаві екскурсійні поїздки.

— І останнє. Як стати слухачем вашої унікальної школи?

— Наша школа платна. Її учасники повинні сплатити організаційні внески в сумі 500 американських доларів на кожного. Зрозуміло, для бажаючих слухати наші студії, особливо з країн Східної Європи і союзних республік, це дещо складно. Але якщо слухач не в змозі оплатити навчання в доларах, ми розглядаємо можливість застосування й інших форм розрахунку.

Вів інтерв'ю
Олександр КОНОВЕЦЬ,
керівник
Міжнародної асоціації українців.

Анонс

«СВІТЛО ЗІ СХОДУ»

У серпні цього року намічено відтворити на сцені ідеї режисера Леся Курбаса. Молодий режисер з Нью-Йорка Вірлія Ткач нещодавно зробила подібну спробу у виставі «Світло зі сходу». І ось у Києві буде показано спільну постановку театральної майстерні «Яра» (США) і нашої театру-студії «Будьмо!». Назва — та ж сама. У Києві вистава йтиме 23—24 серпня, а потім — у Харкові, Львові та Нью-Йорку (вже у вересні). Американські та українські актори працюватимуть разом. Вірлія Ткач та Сергій Проскурня, заснов-

ник театру «Будьмо!» вважають, що мовний бар'єр не є серйозною перешкодою для справжніх акторів. Наших акторів відбиратимуть для вистави в Києві, Харкові та Львові. Звісно, задум вимагає значних витрат, але ідея того варта. Сучасні бізнесмени це розуміють. З українського боку всі видатні взяли на себе новостворений «Економбанк» з Рівного. Президент банку вважає, що культура — важливий чинник національного становлення, а тому почин ентузіастів заслуговує на підтримку. Вадим ОРИЩУК.
Київ.

Наші мандрівки

ВЕЛООКСАНА

3500-кілометровий маршрут на велосипеді має на меті по долати вишляди університету в Міннесоті Олександра Йона. Українці за походженням, вона хоче привернути увагу світової громадськості до проблем

території, ураженої чорнобильською бідою. Її подорож переважно пройде саме по такій місцевості. Також буде зібрані матеріал для майбутнього фільму та книги.

Тарас ЛЕХМАН.

Львівська область.

Душевна бесіда

СВОЯ СВОЇХ НЕ ПОЗНАША

У газеті «Голос України» від 4 липня надрукована писемна якогось І. Тимофєєва під риторичним заголовком «Україна для... кого? Відповідь цьому антитимфєєвці (по писемні видно душевню Тимофєєва): Україна — для українців та нащадків, які сприяють відродженню української нації, а не для окупантів, які бажають знищити нашу мову.

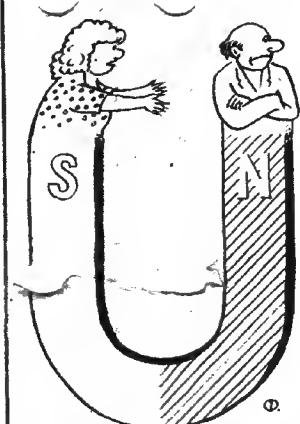
Василь ЛОБКО.
Боярка.

У своїй інформації я жодного мірою не хотів образити почуття українців та нащадків, які сприяють... А що до «окупантів» — не лякайте людей. Нагадаю вам слова Леоніда Кравчука на останній пресконференції: російське населення України особливе тим, що живе на її території спокійно і є з потягом до... заселення.

Втім, я корінний українець, тож мушу вам зауважити, що слова «душонка» у нашій мові нема.

З повагою
Ігор ТИМОФЄЄВ.

Мал. Василя
ФЛЬОРКА.

...І чужому навчається

ВУАЛЯ, ВОЛЯ!

У вашій газеті від 26 червня був надрукований лист Андрія Воли до міністра культури. Мене він просто обурив, особливо те, що цей Андрій нічого не знає про індійських акторів і про індійське кіно, а ще пробує на нього кинути бочку. Мені просто смішно. В індійських фільмах багато Капурів, а не один. Наведу приклад для Андрія: Шамі Капур, Ріші Капур, Аніл Капур і особливо Радж Капур, який, на жаль, уже не живий, а помер 1988 року, 2-го червня. Отан-то, Андрію! Наявний відячий за публікацію мого листа, хай його прочитають усі, хто вважає, що один Капур виконує всі голівні ролі.

З повагою
Олександр
СИНІЦІН
з Вінниччини.

ЗЕРНО БЕЗ ПЛЕВ

На устах жнивварів області — ініціатива Херсонського науково-виробничого сільськогосподарського об'єднання «Інтерагроінвест». Особливо після впровадження ним нових способів збирання зернових культур у колосі «Росія» Голопристанського району.

— Спочатку до нашої технології механізатори ставилися з недовірою, — розповів голова об'єднання Валерій Троян, — але швидко оцінили її ефективність.

У чому суть новинки? Хлібороби косять звичайними комбайнами, однак регулюють їх так, щоб до бункера сипалося засмічене зерно,

Жнива-91

потрапляли уламки колосків, полова, подрібнені зерка, насіння бур'янів... Чим більше таких, тим краще!

Бо ретельне очищення врожаю починається на току господарства. Там працівники «Інтерагроінвесту» встановили турбосепаратори, що замінюють традиційні зерноочисні машини. Розумні універсальні машини творять буквально диво, вони, як і належить, намагаються бурти повноцінного хліба. Та це ще не все. На току окремо виростають фуражне зерно — того самого, що губилося на

полі після жнив, який му режир ли науко тара кол середньо вих цент — Ко шими хлібороб взяти, омолод середньо фуражу. частка господар в себе д Іван власн «Голо Херс

НЕ БОЯТЬСЯ БЛА

— Зверніть увагу —

йшов на орендну, і держава від цього тільки виграла, маючи стабільні відрахування, а колектив може нині вільно маківувати своїм потужностями і прибутками.

40-годинний робочий тиждень, близько 600 карбованців середньомісячна зарплата, три роки платної відпустки для жінок по догляду за дітьми, компенсація за проїзд у міському транспорті, житлове

будівницт мулює р сприяє і Викли та, що лективів ряд, боа ступаюч соціальн віддають залежно будову, го кроку тересів. Грин Жито

Спорт

ХТО ДОБІЖИТЬ ДО БАРСЕЛОНИ?

Берегівська система дозвілля «Глобус», включившись у розгорнутий в Угорщині та інших країнах фізкультурний рух «Барселона-92», виступила організатором ряду масових спортивних акцій.

У берегівському спортивному комплексі «Закарпаття» відбулась перша з них — змагання з плавання на дистанцію 5 кілометрів, в ній взяли участь спортсмени-любители різного віку з Мукачеве, Солотвина, Виноградова та інших міст області. Нормативний час марафонського запливу три години. Рекордсменом змагань став берегівчанин С. Пуга, на кілька хвилин відстав

його брат Микола із сином Томашем. Наступні змагання з плавання відбулися 20 липня в Угорщині на озері Балатон. А вже 11 серпня проводитимуться забіги на довгі та короткі дистанції. Крім цього, у планах «Глобуса» — проведення в Берегові та Угорщині змагань з велосипедного спорту та зимового пішохідного походу. Переможці змагань одержать право бути учасниками жеребкування — розгравання півфіналу в Барселоні на Олімпіаду-92.

Люба АНТОНЯК,
працівник системи «Глобус».
Закарпатська область.

Теж спорт

БАДМІНТОН У ВЕЧІРНЬОМУ НЕБІ

Спостерігаючи за вечірньою столицею України, можна побачити не тільки Лавру, Софію, Андріївську церкву та Батьківщину-матір, але, і досить часто, — вогні феєрверків. І то — не лише у свято. Ентузіастів цієї справи знаходяться й у будні. Приміром, на Воскресенці та Виноградарі веселі хлопці

випускають у вечірнє небо десятки різнокольорових сигнальних ракет. Іноді бувають навіть перестрілки між будинками. Туди ракетка, сюди ракетка...

Чим би дитя не тишилося — аби не плакало?

Сергій САЄНКО.
Київ.

Навколومیстецькі новини

Є В ЗАПАСНИКАХ ШЕ

У запасниках Луганського краєзнавчого музею є книга «Євангеліє» котре фахівці відносять до шедеврів світового книгодрукування. Видруковано «Євангеліє» 1741 року в лаврській друкарні міста Києва.

Вражає оформлення: 80 гравюр, 7 складних заста-

вон, 11 кінцівок; близько ста різних ініціалів. Плюс до цього безліч набірних ініціалів, заставок, прикрас.

Над оформленням цього «Євангелія» працювали кращі художники і гравери свого часу. Треба сказати: сивражний розвиток гравюри на Україні припав на 70—80

роки Х Київ з ося брат очилил майстер шесяду кого рі М Луга

(Продовження).
Початок на 3-й стор.

Це особливо важливо в цьому році, коли відчасно збираний врожай, що загрожувало великою мірою залякати успіш економічних перетворень, соціальної захист, народу. А тому масо діяти послідовно і наполегливо, при необхідності йти на ризиків заходів.

Шановні товариші! Прийнявши Декларацію, ми закріпили принципи формування такої держави, яка б не лише творила право, а й будувала усю свою діяльність на його основі, зважаючи про соціальну захищеність людини, про утвердження справедливості в житті суспільства.

Наші заходи відкривають широкі перспективи для господарської ініціативи, для підприємництва. Але відмов, лякаючи, від стає системою. «Спожарювання» держава водночас повинна забезпечити негативним наслідкам, які починають, при цьому, не менш існують, ніж позитивні. Найбільш соціально захищені на сьогодні верстви населення — молодь, пенсіонери, інваліди, багатодітні сім'ї.

Особливо болючою став проблема невиправданого різкого підвищення роздрібних цін. З огляду на це ми мушні буди вжити оперативних заходів з тим, щоб чому частково послабити цей шокуючий удар.

Верховна Рада ухвалила також ряд законодавчих актів, спрямованих на створення системи соціального захисту населення. Йдеться про закони про основу соціальної захищеності інвалідів, про захист праці пенсіонерів, про зайнятість населення імпі і доповнені до Кодексу законів про працю України. Верховна Рада перетворила республіку до ринкової економіки та деякі інші.

Кимі важливою правовою, економічною та організаційною основи державної політики соціального захисту, забезпечення зайнятості населення, пенсій, гарантії з боку держави щодо реалізації громадянських прав на працю, добровільної роботи, вільного вибору професії, діяльності.

В особливу скрутну ситуацію опинилися сьогодні молоді люди, які найбільш гостро стикаються з тими складними проблемами, що породжуються хворобою економіки. Вони, як ніхто, можуть придати найнеобхідніше.

Такі становище стає на першому плані питання про розробку науково обґрунтованої державної молодіжної політики. Верховна Рада України республіки вже зробила конкретні кроки з метою теоретичного, організаційного, економічного та матеріального забезпечення цієї політики.

Нині готуються до розгляду на четвертій сесії пакет законів з молодіжних питань. Сподіюю, наш колектив і депутати можуть бути вивчені, що суспільство не відвернеться від тих, від кого найбільше його майбутнє.

Нещодавно парламент схвалив урядову програму надання фінансових заходів щодо стабілізації економіки України.

чк та виходу її з кризового стану.

Даліше обговорення цього документу, «збагачення його колективним досвідом парламентарів» вселення, що це буде справді надійний інструмент створення умов для нормалізації стану справ в економіці.

Верховна Рада також розглянула пункт закону «Про мінімальний споживчий бюджет». «Про індикацію грошових доходів населення». «Про підвищення соціальних гарантій для трудящих».

З метою нарощування обсягів виробництва, фінансового оздоровлення економіки та підвищення життєвого рівня народу на період реалізації цієї програми (а це півтора-два роки) прийняття для ряду законодавчих актів Союзу РСР і республік.

Вирішення всіх цих проблем потребує значних коштів.

Між тим економічний і фінансовий стан господарств республік загрожує вкрай напруженням. Загальний дефіцит бюджетних ресурсів досягав 40 млрд. карбованців. Скорочується виробництво.

До того ж, необхідно відвадити займатися такими складними питаннями, як ліквідація наслідків чорнобильської катастрофи, що вимагає також значних коштів.

Згідно з відомою, Верховною Радою України прийнято Концепцію проживання, законів «Про правовий режим територій, що зазнали катастрофи», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок чорнобильської катастрофи».

Іх практична реалізація дасть змогу зменшити негативні наслідки катастрофи на здоров'я населення, забезпечити соціальний захист і правові гарантії всім категоріям потерпілих, реалізувати заходи щодо зникнення шкідливих наслідків аварії.

Характеризуючи соціально-економічну сферу життя, слід було сказати, що саме в економіці просування республіки йдеться постійно напруженість як протягом певних сил в союзних органах управління. Кимі активно акцентується різниця між технічними важелі, розставляючи бюрократичні перешкоди, існуючі законодавчі акти.

В цих умовах, відповівши до Декларації, Закону про економічну самостійність України, Верховна Рада республіки прийняла постанову «Про перехід у юрисдикцію Української Республіки підприємств і організацій місцевого підпорядкування, розташованих на території республік». Це раніше ми вказували свою оцінку кутину та метастабілізуючи промисловість.

В той же час ми не погодилися з твердженням проєктом Угоди між Союзом РСР і суверенними республіками про принципи розмежування основних прав і повноважень, функцій по її роздержавленню і приватизації, оскільки вона агула в протиріччя з принципами нашого суверенітету.

з принципами нашого суверенітету.

Підготовлено для розгляду на Верховній Раді наш власний документ з цього приводу. Він передбачає розподіл реалізацію спеціальних заходів, що визначають масштаби, галузі, територіальні і інші пріоритети, переації підприємств, що підлягають приватизації та роздержавленню.

Поява реальних власників засобів виробництва дасть змогу вкраще задовольнити ринковий попит, ліквідувати збитковості та скоротити виробничі витрати, активно освоїввати матеріальні, людські та фінансові ресурси, покращити стан фінансово-облікової системи республік.

У першочерговому порядку буде здійснюватися приватизація підприємств по обслуговуванню населення та тих, що випускають товари народного споживання і перебувають підлясвогосподарств сировини, невеликих підприємств промисловості, будівництва і транспорту.

Переаженням правом на приватизацію — майна — підприємств і організацій при роздержавленні та приватизації будуть користуватися члени їх трудових колективів і пенсіонери, які працювали тут до вступу на пенсію.

З метою збереження зрівноваженого мінімуму задоволення найважливіших соціальних потреб населення від визначено перацями проведення роздержавлення та приватизації закладів охорони здоров'я, народної освіти, фізкультури. Потрібно додаткового вивчення і ливання про доцільність приватизації комунального житлового фонду.

Такі дії і наміри нашого парламенту є важливими кроками на нелегкому шляху народу до самостійного господарювання на своїй землі, збереження його того, що по праву його належить.

У цьому зв'язку слід особливо наголосити: нам слід бути більш рішучими, більш наполегливими у боротьбі за політичний та економічний суверенітет України. Ми масмо йти до нього впевненою ходою і твердо відстоювати наші криві інтереси, домагаючись повного вирішення проблем на користь власного народу, на користь України.

Шановні товариші!

Відстолюючи права, що надобуду держави задекларувати в своїй Конституції, ми масмо бути до нього впевненою ходою і твердо відстоювати наші криві інтереси, домагаючись повного вирішення проблем на користь власного народу, на користь України.

Сьогодні без перебільшення можна сказати, що ми живемо з ідеєю прийняття Декларації, ми значно просунулися вперед на шляху становлення України як вільної, конституційно-правової держави на принципі поділу влади на законодавчу, виконавчу і судову.

Зроблено перші кроки у складі Верховної Ради республіки в постійно діючий орган законодавчої влади. Наші депутати опановують основні принципи парламентизму, набувають дедалі більшого досвіду законопослушності.

Сьогодні можна по-різному оцінювати роботу парламенту республіки. Тут є певні досконалості, але немало й критичних зауважень виборців.

Але при всьому перебігу думок і оцінок домого, що не помилково, коли зверну увагу на дію принципів конституції, на які ми жаль, так багато сьогодні на ще йти.

По-перше, нам валялося думи складний соціально-політичний обстановку уберігати народ України від братовбивчих конфліктів, на які ми жаль, так багато сьогодні на ще йти.

І по-друге. Більшість депутатів Верховної Ради, не дивлячись на різну партійну приналежність та політичні погляди, знаходять все такі спільну мову, коли йдеться про долоні для України народу.

Це все, що раз підтверджує, що Верховна Рада Української РСР нинішнього складу може плідно працювати для свого народу.

Думаю, що після прийняття постійного Регламенту Верховної Ради, Закону про її постійні комісії можна буде до роботи зробити ще більш ефективною.

Безумовно, що назвичайно важливим кроком до суверенітету Української держави стане прийняття нової Конституції республіки.

Верховна Рада після триваючої дискусії вже схвалила Концепцію нашого нового Основного Закону.

Інтереси людини, неупорядкованість її прав і свобод, справжнє народолюбство, зобов'язання організації державної влади — ось її фундаментальні положення, без яких повного закріплення яких жодна конституція не може бути гуманною і демократичною, не може забезпечити функціонування взаємодіючих держав і громадян на основі верховенства права.

Саме такі засади закладено в Концепцію нового Основного Закону. Іх зміст, якщо говорити коротко, по-лягає:

— по-перше, наша Конституція має поставити в центр соціальної діяльності людини, її права і свободи, матеріальні і духовні блага; її здоров'я, щастя і гідність. Потрібно визнати людину найвищою соціальною цінністю;

— по-друге, утвердити на розподіл в формі представницької і безпосередньої демократії закрити ідею накороткого суверенітету, суттєво покласти в точку, що єдиним джерелом державної влади є народ;

— по-третє, закріпити принципи розподілу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову і паом з тим передбачити необхідні протизаги в системі відповідних органів, щоб виключено було як монолітні, так індивідуальні чи групові узаурацї влади, її використання всупереч інтересам народу.

Народні депутати діяли згодом, що Українська держава матиме свого президента, який буде обиратися всім народом.

Відповідно до цього прийнято і пакет законів про президентство: Закон, який вносить зміни в Конституцію УРСР про Президента та Закон про вибори Президента республіки.

Цими законодавчими актами встановлюється, що Президент є найвищою посадовою особою Української держави і главою виконавчої влади. Його повноваження визначаються Конституцією республіки.

Президент має обиратися громадянином Української РСР на основі загального, рівного і прямого виборчого права при таємному голосуванні строком на 5 років.

Прийнято також постанову Верховної Ради, якою вибори першого Президента України передано провести і групу цього року.

Впровадження інституту президентства пов'язано з відокремленням виконавчої влади, Президент очолює систему органів державного управління, забезпечує їх взаємодію з Верховною Радою Української РСР та місцевими органами влади. Тут будуть потрібні нормативні документи, які б забезпечили таку взаємодію.

У Конституції нової Конституції України закладаються підвалини і інших законів механізму державного ладу республіки; незалежності судової влади, системи місцевої державної влади і самоврядування тощо.

Кині вже інтенсивна робота над підготовкою самого тексту Конституції, яка має стати провідною ланкою юридичного механізму реалізації Декларації про державний суверенітет України.

Розробляючи і приймаючи нову Конституцію, нам усім потрібно виявити всебічну зацікавленість, політичну відповідальність. Головне — не бути упевненими чи то з політичних міркувань, чи то з ідеологічних переконань.

Треба пам'ятати, що всім скороминушим і пам'ятати, що зараз йдеться про долю України, інтереси її народу, придатність покоління.

Заче нас і громадянське життя України валяється сьогодні питання щодо укладання Договору про Союз суверенних держав. Нещодавно воно було предметом серйозного розгляду у Верховній Раді республіки.

Відомо, що при цьому висловлюється немало різних точок зору.

Хотів би ще більш детально висловитися з цього приводу.

Верховна Рада Української РСР надала проблем укладання Договору про Союз суверенних держав важливого значення. Ми глибоко не переконали, що сьогодні наше життя стоїть на ґрунті страшого удару, коли б ми змушували замишляти зв'язки з республіками, не зберігши історичних традицій дружби і співробітництва між народами.

Творить любов і братерство. Немає ніякого здатня лише руйнувати. Про це слід нам усім пам'ятати.

НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Своє місце і вирішальне слово — бути не боти України в Союзі — сказала на його волю чітко і однозначно виражена в ході перемовин і опитувань 17 березня цього року.

Тож на чільні місця з'являються питання про те, яким має бути цей договір за змістом. Переконавши, що він у принципових положеннях не повинен розходиться з Декларацією про державний суверенітет України, Концепцією нової конституції, Законом про економічну демократію України, іншими законами республіки. Він має відповідати інтересам народу.

І з огляду на це запропонований для розгляду проект Договору про Союз суверенних держав буде ретельно вивчено і предмет його новизни, по-перше, названі нові документи, по-друге, самі концепції Союзу суверенних держав, у якому кожен з його суб'єктів зберіг би свою самостійність і незалежність як суверенний державний суб'єкт.

Проект же Договору містить ряд положень, які потребують серйозного аналізу. Це стосується насамперед сфери сильного відношення до права і змісту повноважень, які можуть бути делеговані Союзу. Це також і питання власності, союзних податків і зборів, окремих принципів організації і діяльності союзних органів.

Всі ці питання мають бути ретельно вивчені, і політичний тут несприятливий об'єкт серйозна справа, щоб поспішати.

Саме тому Верховна Рада доручила постійним комісіям, Кабінету міністрів та Академії наук Української РСР підготувати до розгляду проекту Договору та названих ним документів зупинитися на висновках стосовно входження України в Союз. І тільки після цього прийняти таке відповідне рішення.

Думую, що народ схвально поставиться до такої уважної політичної нашої пам'ятки.

Ще раз хочу наголосити: Верховна Рада не відійшла від Договору про Союз суверенних держав. Вона взяла чітко за аксіому його змісту. А це не тільки право. Це її обов'язок перед народом. І будь-які інституції нашої держави, які не виконують цього обов'язку, не мають права на існування.

Верховна Рада прийняла закон про міліцію, що застосується до всіх громадян України. Закон затвердив спеціальна Програма боротьби із злочинністю, дано доручення по зміцненню матеріально-технічної бази правоохоронних органів. Тобто робиться у цій важливій сфері все.

Однак, усе ж не вистачає.

но ситуації. Зростає потреба в економічній згуртованості сьогоднішнього союзу, який потребує нормального функціонування всього суспільного організму, а це означає, що постійний страх за себе та своїх близьких, створює об'єктивну нестабільність.

Саме тому ми повинні одностайно справитися, без перебільшення, з цією злочинною системою. Додати безумовного виконання законів, необхідності створити нові, більш радикальні, надати відповідні прерогативи правоохоронним органам, дипломатично.

Боятися повинні не чесні трудящіни, в злочинці. Земля має гоїти у них віднога.

І який вони знають, що Верховна Рада, уряд, республіка вживуть усіх необхідних заходів, щоб забезпечити спокій наших громадян?

Шановні товариші! З прийняттям Декларації про державний суверенітет України, в якій згадується про захист інтересів на міжнародній арені.

Така постановка питання зумовила необхідність глибокого переосмислення змісту форм участі Української РСР у міжнародному співтоваристві, приведення їх на повну групу у відношенні з реальним світобудовою.

Нині відбувається переорієнтація зовнішньої політики України на встановлення і розвиток безсередніх відносин з державами, що мають пріоритетний, значний або спеціальний інтерес для республіки.

Зрозуміло, що ми швидко перебудуємо суспільні відносини. Першочергове завдання — забезпечити недоторкованість наших кордонів. З цією метою укладено між державним договором, підписано двосторонні політичні документи, де визначені суверенітет України та її кордонів з Росією — на сході, Ві. Лорусією — на півночі, і на західі, і Угорщиною.

Віднодні уряді маємо з Туреччиною і Болгарією. Таким чином, майже усі наші кордони, за незначними винятками, будуть підтверджені чітко правовими документами.

Ще один пріоритетний напрям — розвиток добрих відносин з країнами, де проживає значна кількість українців. З високим титруванням ООН ми проголосили сестринство, що готує зробити все можливе для вирішення проблематики цих людей до землі батьків. Особу таким чином, зважаючи на розвиток відносин з цією країною, зокрема, з Канадою, США, Аргентиною, Австрією, Бразилією та Ізраїлем.

Відносини з зарубіжними державами, великою значення ми надаємо встановленню таких політичних, економічних, торговельних відносин, які мають забезпечити більшість держав світу, — тобто безпосередньо.

Проте ми реалістичні. І щоб усе відомо, ми намагаємося

перейти на шляху їх наближення. Більше ми не маємо внутрішньої економічної імплозії фінансової трудності, ілюстрії пенсії як у союзних структурах, так і зовнішній — існуюча невпевненість, естеропія. Та все це не лякає нас, а примушує працювати ще більш наполегливо та цілеспрямовано.

Маємо вже деякі позитивні результати. Це перший офіційний візит Голови Верховної Ради Української РСР Угорщину, під час якого було підписано 9 двосторонніх угод.

Натогош у нас нові контакти на різних рівнях з об'єднаною Німеччиною, Швейцарською конфедерацією, з іншими країнами. У Києві відкриваються нові генеральні консуляції, поземних держав і переорієнтуються при Міністерстві закордонних справ УРСР існуючі.

В площину практичного вирішення перейшло питання про власні представництва України за кордоном. Підписано консульську конвенцію з Угорщиною, на черзі — з Республікою Польща. Назва ці країни, а також УРСР. Рухалися в напрямку, про готовність встановити дипломатичні відносини з ними.

Уже найближчим часом розпочнуть роботу позаміжні представництва України у складі нелегалів Союзу РСР в ряд держав.

Нам чітко конкретні заходи щодо забезпечення безпосередньої участі України в загальноєвропейському процесі європейських структур, зокрема таких, як Нація за безпеку та співробітництва в Європі. Рада України, Європейський банк реконструкції і розвитку.

Активізуємо стає діяльність республіки і в Організації Об'єднаних Націй. Це можливість, з одного боку, активно зайняти про себе в світовому співтоваристві, а з другого — вивчати світові процеси міжнародних відносин і використовувати його в інтересах національного розвитку.

Прийняття Верховною Радою Декларації про державний суверенітет України, Закон про зовнішньоекономічну діяльність зумовило нові можливості для виходу України на світовий економічний простір.

Ці можливості нині всебічно використовуються. Тільки за 6 місяців 1991 року Кабінетом Міністрів України було виконано понад 2000 запитів на надання інформації на суму 341,2 мільйона іспанських марок, і ми повністю закінчили у розпорядженні республіки. А використовувати ці кошти ми будемо для розвитку науки, освіти, передової технології, що дасть змогу увійти до світового конкурентоспроможного на світовому ринку.

На порядку денному стоїть питання збільшення експорту імпорту банку. Проводиться активна підго-

товка пропозиції щодо розподілу союзних валютного, алмазного та золотого фондів.

Вирішення даного питання створить матеріальні підвалини для самостійного забезпечення зовнішньоекономічних розрахунків. А пізніше — і для зарадження на національній грошовій одиниці.

Дорогі друзі!

Як найважливіші політичні укрони річної Декларації. Ми пройшли значну частину важкої дороги, може найскладіш частину, бо завжди найважчий перший крок.

Ми набралися певного досвіду, сил і рішучості, стійкості.

Але це тільки початок. Повернувшись до наших проблем, ми маємо бути реалістами, не впадати в сфери і тверезо усвідомлювати правду життя.

Підводячи першу річницю Декларації про державний суверенітет України, ми маємо бути реалістами, не впадати в сфери і тверезо усвідомлювати правду життя. А вона полягає в тому, що шлях до справжнього суверенітету довгий і тернистий і зовсім не астеріон трохи дами.

Ще багато стереотипів мислення заважає нам йти вперед невідомо, розмірено, а інколи навіть некористі нас назад.

Ще не завжди ми знаємо глибини смислів, наповненості, ари, наситити і смислу, щоб послідовно виконувати волю свого власного народу.

Ще не завжди ми слухаємо про державність України співдають з ділом, наміри з конкретними діями, а законні дії приймаємо, — а реалізуємо.

Саме тому сьогодні, в цей урочистий і святий для всіх нас день, кожен має присягнути перед собою, своєю честю і совістю, перед очима свого багаторідкодіального народу.

Присягнути, що зробить все від нього залежне, щоб Декларація про державний суверенітет України стала кожною миттю, ядром всіх чинів і державних діянь, титруванням, що виведе народ України до краю, цивілізованого життя.

А для цього потрібно дати діяти рішуче і послідовно.

В сфері політичній — прагнути до національного лагодного, взаємного терпіння, намагаючись об'єднати всі політичні сили в одну терен розбудову України.

Для всіх нас не повинні існувати поділ України на «схід» та «захід», «південь» чи «північ».

Ми маємо бачити перед собою єдину цілість України і слугувати її господарям — його величності народу.

В сфері економічній — послідовно впроваджувати нові ринкові відносини, проводити активну політику розбудови, надійного соціального захисту населення.

Поступово здійснювати глибоку структурну зміну в економічній республіці, добиваючись її неусуєдиного задоволення різноманітних потреб людини.

Активно використовувати можливості внутрішнього міжреспубліканського та міжнародного поділу праці, прагнути до широкого розвитку взаємодіючих економічних зв'язків з братніми республіками, поєднати діємісце в світовому економічному співтоваристві.

Твердо відстоювати інтереси власного народу, його невідчужиме історичне право стійко користуватися результатами своєї праці.

Люди втомлялися від постійної конфронтації, безладного мітингівства, безладної та хаосу. Вони прагнуть працювати самі творити краще життя. Держава, всі політичні сили мають задовольнити їх вимоги.

Масово вчителю організовувати життя на нових засадах, робити справу професіонально, діловито, думати і діяти у своїх власних інтересах, як розумні, господарі на своїй землі.

В сфері правовій — розбудовувати правову незалежну державу, зводити Закон Верховним і історичним регулятором життя народу.

Не тільки приймати розумні і тверезі закони, а й розбудовувати такі механізми їх виконання, в яких чітко відображено реактування на ті зміни, що в ньому відбуваються.

В сфері духовній — наполегливо відбудовувати національну єдність, народ, всебічно розвивати культуру, мову, мистецтво.

Створити необхідні умови в цій важливій сфері для всіх національностей, що проживають на Україні. Залучити до справи національного відновлення творчі сили, широкую громадськість, церкву, наших єдинокровних братів за кордоном.

Дорогі співвітчизники!

Протягом своєї історії Україна вже мала два шанси відновити державність — у роки Визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького та після революції 1917 року. З різних причин обидва вони були втрачені. Зараз ми маємо і здатися реальну можливість знову врятувати державність.

Наше повсякденне мислення проклади тисяч справ, не довершених преждки, і від повільності перед нащадками. Ми не маємо права не виконати заповіті батьків і не виправдати сподівання дітей.

Будемо з гідністю чітко відповісти на всі питання про нашу державність і не відступимо перед будь-яким впровадженням.

Згадаймо наш славний історичний робіт на славу України, для блага і процвітання її народу!

Експрес-новини

Інтелектуальний арт-дизайн здобув перемогу нагороду Греммі на міжнародному фестивалі анимованих фільмів у канадській провінції Британська Колумбія. Цей час викликає здивування наші читачі, бо Сполучені Штати є величезною конфекторською фабрикою історичної привабливості і краси. У Ванкувері, зокладя, арт-дизайн на першому в історії фестивалі Греммі здобув перемогу. Це свідчить про те, що в Канаді, як і в Україні, є величезний потенціал для розвитку мистецтва. Це свідчить про те, що в Канаді, як і в Україні, є величезний потенціал для розвитку мистецтва.

Президенти Югославії дали доповідь Європейському співтовариству. Президент Югославії Милошевич виступив на засіданні Європейського співтовариства в місто Бельгії, де він зустрівся з лідерами ЄС. Президент Югославії Милошевич виступив на засіданні Європейського співтовариства в місто Бельгії, де він зустрівся з лідерами ЄС.

Президенти міністрів оборони Сполучених Штатів заявили, що оскільки НАТО не має жодних планів розширювати свою територію, то НАТО не має жодних планів розширювати свою територію. Президент міністрів оборони Сполучених Штатів заявили, що оскільки НАТО не має жодних планів розширювати свою територію, то НАТО не має жодних планів розширювати свою територію.

Після виступу членів Ради Безпечності ООН представники іранської влади заявили, що іранська влада не має жодних планів розширювати свою територію. Після виступу членів Ради Безпечності ООН представники іранської влади заявили, що іранська влада не має жодних планів розширювати свою територію.

Спеціальний представник ООН у справах Ірану С. Агіаза звинувачує Іран у порушенні міжнародного права. Спеціальний представник ООН у справах Ірану С. Агіаза звинувачує Іран у порушенні міжнародного права. Спеціальний представник ООН у справах Ірану С. Агіаза звинувачує Іран у порушенні міжнародного права.

Міжнародний фонд засобів масової інформації закликає до зупинки війни в Косово. Міжнародний фонд засобів масової інформації закликає до зупинки війни в Косово. Міжнародний фонд засобів масової інформації закликає до зупинки війни в Косово.

Сполучені Штати офіційно закликають Радянський Союз зупинити війну в Косово. Сполучені Штати офіційно закликають Радянський Союз зупинити війну в Косово. Сполучені Штати офіційно закликають Радянський Союз зупинити війну в Косово.

Наш прес-клуб

ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ КОЛЕГ

За обідом на папері, що їх дає СРСР країнам «сміх», прихована головна мета — зупинити розкладання країни. За обідом на папері, що їх дає СРСР країнам «сміх», прихована головна мета — зупинити розкладання країни. За обідом на папері, що їх дає СРСР країнам «сміх», прихована головна мета — зупинити розкладання країни.

«Файненш таймс» (Великобританія).

Договір про звичайні збройні сили в Європі, підписаний у жовтні минулого року, є відносно новим етапом у розвитку міжнародних відносин. Договір про звичайні збройні сили в Європі, підписаний у жовтні минулого року, є відносно новим етапом у розвитку міжнародних відносин.

ДВА НАРОДИ — ДВА ВЕЛИКІ СВЯТА

Актуальне інтер'ю

Сьогодні, 14 липня, у Франції відзначається велике національне свято — День вільної Європи, який символізує собою встановлення республіканської форми правління, прагнення французького народу до демократії.

Неперодично ми кореспондент зустрівся з Генеральним консулом Французької Республіки в Києві внаслідок Югом ЛЕР-НЕ.

— Перш за все дозволяю поздоровити вас і всіх французів з великим святом і побажати великого нащадка. Скажіть, будь ласка, чим є це свято для французького народу?

— По-перше, і це добре знають наші зарубіжні друзі, 14 липня ми святкуємо річницю Веланої французької революції 1789 року. Цей день — пам'ятка відважності, прийняття ідей свободи, прав людини, — спонукаючи прийняти.

По-друге, 14 липня — це також свято федерації. Воно було відзначено вперше у 1790 році як свято національного приєднання, народної єдності.

— Як саме французи святкують цю знаменну дату?

— Це справді великий день для нас. Віль, народ виявляє певні почуття. Завжди відбувається військовий парад, бо армія — це один з наших символів національної єдності. Проходить всенародне гуляння. Тобто це свято для всіх. І сумують люди на вулиці, як не побачили.

— Хотілося б провестися таку паралель. Через два дні український народ теж святкуватиме великий день — День Незалежності. Як працює в Києві в цей великий день? Як, на ваш погляд, найважливіші зміни відбуваються у нас, з чим ви приєднали до Дня Незалежності?

— Хотілося б провестися таку паралель. Через два дні український народ теж святкуватиме великий день — День Незалежності. Як працює в Києві в цей великий день? Як, на ваш погляд, найважливіші зміни відбуваються у нас, з чим ви приєднали до Дня Незалежності?

— Як би я хотів висловити лише власну точку зору на те, що відбувається в республіці. Тому скажу, що особисто я дуже вражений змінами, які тривають у нас. Вони дуже важливі. Наприклад, поява опозиції у Верховній Раді, що є виразом необхідності для політичного прогресу. В історію рази власті вчухали б себе дуже комфортно і вважали б, що все гаразд. Але є люди, які постійно позбавляють їх спокою, висловлюють протилежну точку зору. Отже, парламентаризм — це перепорок.

Далі. Я часто чуо розмови, що ваші депутати працюють непрофесійно. Я не думаю, що вони становлять більшість. Тому що ваші депутати пройшли дуже складний період становлення і оволоділи ситуацією. Безумовно, є певні суверенітети, розбіжності і інтереси, але без них не можна.

— Українська республіка прийняла Декларацію про незалежність, прагне до суверенітету. Що як можете сказати з цього приводу?

— Важко, що Декларація є результатом низької промісної між більшістю та опозицією. Це — програма, а не закон, що набуває чинності відразу ж після його склячення. Головне полягає в її реалізації. Вона повинна бути втілена в законі. І це не здійснюється за короткий час. Із зацікавленістю спостерігаю за цими процесами.

Ітер'ю з Югом ЛЕР-НЕ.

— Як би я хотів висловити лише власну точку зору на те, що відбувається в республіці. Тому скажу, що особисто я дуже вражений змінами, які тривають у нас. Вони дуже важливі. Наприклад, поява опозиції у Верховній Раді, що є виразом необхідності для політичного прогресу. В історію рази власті вчухали б себе дуже комфортно і вважали б, що все гаразд. Але є люди, які постійно позбавляють їх спокою, висловлюють протилежну точку зору. Отже, парламентаризм — це перепорок.

— Економічні зв'язки — це сьогодні дуже складна сфера роботи через невизначеність з багатьох законодавчих та технічних питань. Миноді просто не знаємо, які питання чисті компетенції. Бракує розвинутої інформаційної інфраструктури та мережі зв'язку. Сподіваюсь, це тимчасово труднощі, бо неможливо фаза вашого економічного розвитку.

Щодо культурних зв'язків, то ми прагнемо організувати якомога ширший обмін національною спадщиною.

Ще можна сказати, що у Франції поступово зростає інтерес до України. Сюди приїжджають наші журналісти, цікавляться ситуацією. Іншою ознакою політичного рівня наших відносин, то недавно українська парламентська делегація побувала у Франції на запрошення Національної Асамблеї.

— Напередодні двох національних свят, французького та українського, що б ви побажали нашим народам?

— Ніяк щасливо і в мирі. Так, як вони самі того бажають.

Ітер'ю з Югом ЛЕР-НЕ.

Олексій ЄВСКОВ.

3 різних джерел

● Західні збройні сили знову посилюють позицію України з приводу Союзного договору. Вони відзначають, що це робить новітню систему, здатну виплатити бомбардуванням «Степів».

● Міністр оборони Чехословаччини М. Дабровський казав, що перебільшення твердження про те, що ЧСР не працює над новітню систему, здатну виплатити бомбардуванням «Степів».

● Північно-Кавказський фронт, що утримує в своїх руках близько тисяч вояків, не має жодних зв'язків з кримінальними злочинцями. Північно-Кавказський фронт, що утримує в своїх руках близько тисяч вояків, не має жодних зв'язків з кримінальними злочинцями.

● Чотири радянські військові спеціалісти, які були вбиті внаслідок теракту в Києві, були вбиті внаслідок теракту в Києві, були вбиті внаслідок теракту в Києві.

● Світлові цінні на валюті є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни. Світлові цінні на валюті є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни.

● Світлові цінні на валюті є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни. Світлові цінні на валюті є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни.

● Світлові цінні на валюті є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни. Світлові цінні на валюті є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни.

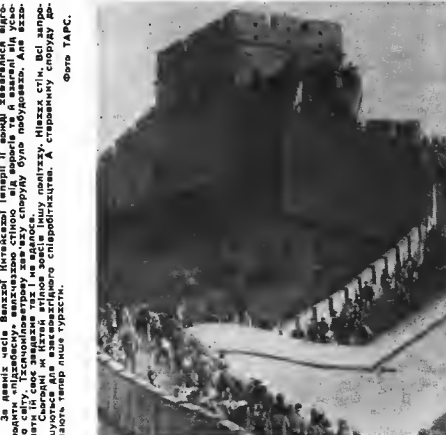
● Світлові цінні на валюті є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни. Світлові цінні на валюті є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни.

● Світлові цінні на валюті є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни. Світлові цінні на валюті є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни.

● Світлові цінні на валюті є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни. Світлові цінні на валюті є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни.

Погляд

ПОДОЛАТИ СТІНУ

Військово-морські сили, а також і повітряні сили, що зводяться до складу ВМС, є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни. Військово-морські сили, а також і повітряні сили, що зводяться до складу ВМС, є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни.

Військово-морські сили, а також і повітряні сили, що зводяться до складу ВМС, є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни. Військово-морські сили, а також і повітряні сили, що зводяться до складу ВМС, є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни.

Військово-морські сили, а також і повітряні сили, що зводяться до складу ВМС, є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни. Військово-морські сили, а також і повітряні сили, що зводяться до складу ВМС, є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни.

Військово-морські сили, а також і повітряні сили, що зводяться до складу ВМС, є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни. Військово-морські сили, а також і повітряні сили, що зводяться до складу ВМС, є одним з найважливіших факторів зростання другої світової війни.

ВОНА І МИ

[Закличення.

Початок на 4-й сторінці].

Отже, що було потім! Порубали верби, громаді-ва взявся одне за одного.

У діда не двоє з кумом, було двадцяттеро дітей і одна гавітка. Та гавітка мочу-вала по черзі то в одній хаті, то в другій. Пока один вир-тував своїх дітей, друга усю ніч травила над собою. А без-веса двоє громаді — третьо-го, твого самого сепюка, а не ще бідишого.

І вже во було кому сказати: «...вас бесіть».

...благородно і для кимось бу-ває косядини і вероцень — явлює дерево — для ішми, для нас.

А потім прибігають оті, іш-ми, тобто — ми, і вконтрують мито, і лаявають гілки для су-шавіря.

Безпиречно, незалежність України — річ свята.

Але мусимо дбати, щоб во-на не стала вистійки всієюю, а в ото всіляк новогостя до-ро, або воми, воми-чисті, або землі, новіс родючі, або ві-ск, вопись багати.

Вона ще мала, і це добре — для нас і для неї.

Бо ніхто ще не зрівняє з місця й не біжить, щоб пер-шим устичити урочисто відпа-дати для себе шалюток.

Отим нехай росте. Незалежність — не завою-вється, а ми змисли дума-ти, вона — вирощується.

І при цьому не валяють ні-кому дозрєм. Бо тоді вона не настане ні-кому.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Фото Сергія КОВАЛІЧУ-КА, Миколи КОЗЛОВСЬКО-ГО, Олександра КЛИМЕНКА, Михайла САЧКА.

ВІДКРИТИО КРАЙНОЦІ!

Шлях до суверенітету України не можна розглядати як волю однієї або кількох політичних партій. Це воля народу України, виявлена за результатами конституційно-виборчого опитування і згідно з результатами цього опитування Верховна Рада України повинна творити закони суверенного держави. Ізаявляючи народу України йти в союз і підкоритися нікому «на засадах» Декларції про державний суверенітет України». Оце ті рамки, якими народ обмежує діяльність кожної політичної партії, рухів та громадських організацій, що існують у межах України. Бажаючи жити в союзі треба розглядати як можливість інтегрувати в світову структуру, жити в мирі з усіма державами, що виявляють добру волю до України. Я переконаний, що у народів України, без винятку, єдине бажання жити у державі, яка повною мірою забезпечить усі матеріальні, культурні та духовні потреби кожної людини. З погляду на це, мабуть, не так важливо, як буде називатися актом, який утворить країну з іншими державами. Чи це буде Союз соціалістичних республік, чи, допустимо, Союз суверенних держав.

Суверенітет держави не можна розглядати як щось

подільне. Суверенітет або є, або його немає. Іншого не дано. Якщо суверенітет є, отже, є конституція, армія, митниця, валютний фонд, грошова система, національний банк, зовнішня політика і все інше, що визначає державу як суверена міжнародного права. Якщо ж, бодей, одне з суверенних прав перається іншій державі або контролюється іншою державою, то говоримо про суверенітет, прийнятий, несерйозно.

Суверену української держави повинні творити всі політичні партії України, які визнають Декларцію про державний суверенітет України і діють у межах цієї Декларції. За невизнання Декларції про державний суверенітет, а також за дії, що суперечать положенням про державний суверенітет, політичні партії повинні позбавлятися права юридичної особи, і дії таких партій мають бути заборонені законом, а майно конфісковано і передане місцевим Радам.

Тож відкиньмо крайнощі. Україна у нас одна, і мусимо всі захистити її суверенітет.

М. КЛИМАНЮК.
Тернопіль.

ЧІЙ ПЕРЕКОНАЮТЬ В ЧЕНІ

Тепер, коли ми, Україна, так близько перебуваємо від шляху до істинного суверенітету, необхідно довести до найвищого яггалу всі «зві» і «проти» нашої економіки, надр, географічного положення, демографічного потенціалу.

Треба «визити сім'я» і від тих політиків і лідерів, які займають левову частину часу на трибунах та більшість друкованих шпалт, щоб переконували наш вблтий апаратно ідеологією народ у тому, що ми вже не є монополістами на виробстві надр, без якого не вваримо ніяку сталь, що се по українськи і левенці вже не найважливіші не світовому ринку, що і руснаків — не Карліві Варі.

Копи, нершті, нша Андерія наун заберецца нас ле-

ремонти, що Україна не бідиша ну хоч за Албанію! Можна багато і кому сперечатися з Шолемарком, але ось тут він, безперечно, має рацію: «...найшкідливіша країна та, котра потребує як же мало грошу...». Інпорт обходиться дорого, зєрніноччю нас, він небезпечний, спричиняє часто до меліористей, і все ми є лише дуже поганіо каяноно продуктів власних надр. Адже йі інші, вважали з-поза меж, не можна ні в якому відношенні чєстє багатого, що один може дати іншому, — дуже тісні». (А. Шолемарк, «Афоризми життя» (мудрості)).

Та, в наш час не можна звинуватити, якщо хочемо йти шляхом прогресу.

Галина КРЮКОВА.
Львів.

ВАМ НЕ ПРОСТАТЬ...

Слухачи засідання сесії Верховної Ради УРСР, робіть висновки, що опозиція зовсім не турбує волевалятець близькості українського народу, який висловився за те, щоб Україна була в Союзі. Ім — абє задоволення свої амбіції, а прєтєнзия близькості народу України для них — ніщо. Тому вони (опозиціонери) все робили, щоб не обрати делегатів, іна брєбє б активно участь у створенні проекту договору, де вони могли виносити такі пропозиції, які напевно ніхто не прийняв б. Декларція про суверенітет України.

У підготовчому комітеті, який створював цей проект Договору, однієї людини не друшій діл тих, які так кричать проти Союзного договору. Кожна республіка не хоче бути в іоблєді, тому тепер не допустять, щоб несправедливо чинили будь з ними.

А «поборники справедливості», які так зухвало твердили, що в Союзі буде саме так, як вони думають, а не інакше, хочуть відомити волю західноукраїнських екстремістів, а не волю більшості українського народу. Б сямі жє Західній Україні значна частина людей вє, щоб Україна була в Союзі. Зараз уже стають спиною до телекамера. А що буде потім? ТО відомість людей України нам, опозиціонер, не пробащать, якщо Україна не підніме Союзний прапор.

Ті депутати, які проти Союзного договору, ніколи не стануть робити добро людям, а все робитимуть на зло. Дуже хочеться, щоб переміг здоровий глузд і щоб України все-таки була в Союзі.

М. СТЕПАНІШЧИНА.
Львів.

І БУВ ДЕНЬ ШІСТИДИЦЯТОГО ЛІПНЯ РОКУ ОДНА ТИСЯЧА ДЕВ'ЯТОГО. І БУДУТЬ ЩЕ ДНІ, І БУДУТЬ СВЯТА, АЛЕ ЦЕ СЕРЕД НИХ БУДЕ НАЙГОЛОВІШИЙ ДЛЯ ВСІХ НАРОДІВ УКРАЇНИ. АДЖЕ САМЕ В ЦЕЙ ДЕНЬ НАРОДНІ ОБРАНЦІ ПРИЙМАЛИ ДЕКЛАРАЦІЮ ПРО ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ. А ЩО ДУМАЮТЬ З ЦЬОГО ПРНВОДУ ВИБОРЦІ, НАШІ ЧИТАЧІ? ІМ СЛОВО.

ЗА ДІЛО,
БРАТІ!

Щоб побудувати її, неважлив суверенну Україну, треба шодня, щовечини чим яміматися, а не лустаторожжєм, патєтичними балаками, котрі похвалюють тілїни відкритість. Інакше діяльність, чим нас правді лише логічною, національну, політичну, економічну, ірраціональну, соціальну.

М. ЛЕЩЕНКО.
с. Серпілка.
Софіївського району.
Дніпропетровської області.

МОЛЮ ВАС, БЛАГАЮ...

По-перше, в Основному Законі України має бути зафіксовано: все, що є на території України, належить тільки народові України.

По-друге, тільки сама Україна має право вирішувати, коли входить до складу Союзу, на яких засадах і коли вийти зі складу Союзу, як що постане і таке питання.

По-третє, український народ повинен володіти і розпоряджатися всіма багатствами своєї території і результатами своєї праці. Скільки ж можна створити пера центр у просторі того рукою. Україна повинна мати свої власні гроші і незалежні фінансові органи.

По-четверте, якщо будуватимемо Союз незалежних держав, то суверенні держави самі вирішуватимуть, скільки коштів необхідно для здійснення координаційних функцій. Центр не повинен мати нікого майна. Все майно у власності суверенних держав, які утворюють об'єднання (Союз). На території кожної суверенної держави може бути і спільне майно (спільні підприємства).

Благові всім, кому дорога Україна, її державність, стати на шляху тих, хто збирається перелетіти в центр тої країни, що виводиться, і як визнають суверенність українського народу.

Андрій КОЗИК.
Докець.

ЗУСТРІНЕМО СВЯТО У ВИШВІВАНКАХ

Шановні народні депутати України! Велике національне свято українського народу — річниця прийняття Вєрховною УРСР Декларції про державний суверенітет України. Дуже хотілося б, щоб всі народні обранці, прийшли на урочисте засідання Верховної Ради України напередодні 16 липня у вишнівках. Мені особисто дуже хотілося б бачити народних депутатів Носова і Шнєрєва, які гідно репрезентують у нашому парламенті серце Великої України — Полтаву.

Олександр ГОВОРУН, сенсіонерка.
Опшїня Полтавської області.

ЛИШЕ НА СЛОВАХ «СОЮЗ»

П'ять років ми доповняли себе дурити «новим мисленням», а сьогодні ми передатромо — якщєниє держави, вєше лише на словах «Союз», а насправді те ж, унітарне.

Л. ЛЮДИНСЬКИЙ.
Полтава.

ФРАНЦУЗИ ВЖЕ ВИЗНАЧИЛИСЬ!

У французькому шотїжєнєнєу «Пари-матч» від 6.06.91 року подана схема маршруту міжнародного авіаперельоту Париж—Москва—Пєнін. Привернула мою увагу у не грандіозність цього заходу (240 летовища і 100 вилетів), не довжина проєкту (16 000 кілометрів), а ось що: на карті СРСР рєспубліки позначєні традиційно — Узбекська РСР, Туркєнєвська РСР і т. д. І в нєнаша — Україна. Не радєнєсь.

на, єе соціалістична, в прєсє, то Україна, як Френція, Німєчєлина, Польща.

Доклє депутати Вєрховної Ради спєрєкаються про назву нашої держави, за кордоком уже визначились. Нєвєже французи виділише?

Віктор ЯКОВЧУК, учєнь 11-го класу.
Дубно Рівнєнської області.

Коротко з листів

ТОПЧЕМОСЯ

Здесьтєсь, що хоч дуже лєвоє, але лєчєнємє здійснюєтєся мєрєя про вїлїну, суверєну Україну... Вєше мєжє рєк мєнєшє з дїє лєгошєнєнємє нєвєзємчєнємє. А що мєжє нє сєкєдєні? Прїєнємє шїту мїнєшє лєчєнємє, які лєсї мєнє не дїють. По всїй Україні мєжєже нїчєго «є змїєнєлєсь».

Чернівці.

В. КАЛІЧКО.

І ЗНОВУ — НЕВОЛЯ

З жєнєм і відкєдєдєнєстєю спєрєдєтєся на фєрєсєнємє лєгєтєнємє до підписання Центром нєвоєго Союзного договору. Ось-ось закритєся нїлїтє — і мїм єлєчєнємє у нїй. Я задрєдєю тїм, що вєрвєсьє не долєю! А Українє! Дє ж її суверєнїтєт!

А. ЧЕРНЬОВСЬКИЙ.
Черкаси.

Сторїну підготувєв Гєр КАБЛАК.

СУЧАСНІ ІДЕЇ ДЕМОКРАТІЇ

кожну ідейну моду. Рік за роком він узагальнював дослідження, виступав за перетворення федерацію суверенних країн. У місії Т. Шевченка й М. Костомарова політичної науки, Драгоманов Віпної спілки всіх народів, поневолених Романовими,

професор всевітньої історії, наприкінці життя — Соціалізм розкладав минуле України за тенденції. Дослідника цікавила Росія, конфедеративний Літвсько-Русь (Литво-Русь), Литво-Української держави, республіки Січі й суверенної України. Драгоманов доходить до висновку, що в політичному розумінні демократії Європи

Отже, єдиний цивілізований вихід для слов'ян — федерація. Але не сучасна йому американська. Мова навіть не про мільйони оскалпованих «буйняк» індіанців. Справа в тому, що Північно-Американські Сполучені Штати (states) були утворені державами (такими states). Ще в 1-й половині XIX століття штати мали право нуліфікації, тобто відміни федеральних актів. Вони могли також вдатися до сецесії — припинення членства в ПАСШ. Однак центральні органи влади вдалися до хитромудрих заходів: парламент, Верховний Суд та уряд шляхом тлумачення конституційних норм перетворили федерацію суверенних держав у конфедеративний союз. Ось чому ні тоді, ні тим більше нині не можна процес унітаризації територіальної федерації, де навіть споконвічні етноси, не кажучи про негрів, були позбавлені ще римського *jus gentium* (права народу), не є зрозумілим.

Таким зрізцем була й записана Швейцарія — спілка різнонаціональних країн. Жодна з них не нав'язує свою волю іншій, жодна не прагне домінувати над кимось. Ще одна важлива особливість — Швейцарська конфедерація побудована знизу, навіть не від кантону, а від громадянина, від громади (села, містечка, міста). Автономія особи — суверенітет кантону — незалежність спілки. Така ієрархія політико-правових свобод. Така логіка конституційного проекту М. Драгоманова «Вільна спілка — Вольний союз», який, до речі, не був навіть згаданий у доповіді на конференції з конституційного питання за участю народних депутатів України.

Сьогодні цікаво ознайомити масового читача з популярною брошурою українського політолога «Швей-

царська спілка». Він вивів її до 600-річчя конфедерації. Навряд чи автор міг передбачити, що напередодні 700-літнього ювілею Швейцарії праця набуде реальної актуальності: Драгоманов міг лише мріяти про суверенітет України, про справді рівноправну федерацію (конфедерацію) слов'янських народів... Драгоманов не бачив тієї тенденції в російському суспільстві, яка стала домінувати лише тепер, — переходу від імперського, месіанського мислення до національного самосвідомлення...

Не можна не згадати про те, що вожді РСДРП заперечували федералістську теорію Драгоманова. Очню й заочно її засуджували П. Лавров, М. Ткачов, Г. Плеханов... До союзників можна віднести лише М. Бакуніна, але ні тотальну анархію як безпададе взагалі, ні терористичні методи боротьби проти імперії наш політик не приймав. В. Ленін назвав Драгоманова «націоналістичним міщанином», бо тривалий час виходив із постулату всієї європейської соціал-демократії: «Федерація шкідлива... Ось чому ми в принципі, з порога (за відомим латинським висловом), відкидаємо федерацію...» (В. І. Ленін, КПРС про боротьбу з націоналізмом. — К. 1976. — С. 11). «Марксист, звичайно, ставляється вороже до федерації і децентралізації...» (Там же. — С. 15). Лише після 1917 року він повертається до ідеї Драгоманова. Наприкінці життя Ленін у своїх «Доповідей» вніс про національність або «автономію» фактично висловився за конфедерацію радянських республік. Однак Й. Сталін кваліфікував Союз як таку федерацію, що за прикладом Сполучених Штатів має стати лише перехідним етапом до унітарної держави...

Тож напередодні ювілею Швейцарської спілки й автора «Швейцарської спілки» варто ще раз осмислити історичні набути політичної конфедерації.

Віталій ДОВГІЧ,
кандидат філологічних наук, доцент Київського держуніверситету.

IV.

ОЦЯ битва, котра була 15 листопада 1315 р. на місці, що зветься Моргатен і котру щороку святкують швейцарці, забезпечила вільність спільних Лісових країн од ворогів. Через те, що перед у тієї боротьби вели люди Швіцу, то й усю спілку Лісових країн стали звати Швейцарією.

З того часу, як спілка показала свою силу при Моргатені, до неї стали приставати і другі: вільні гори, як Цюріх, Берн і рідні країни, котрі бунтувалися проти Габсбургів та інших князів. Незабаром стало 5, а потім 13 німецьких країн у Швейцарській спілці, а далі стали до неї приставати і країни з мовою французькою, та спілка завоювала собі країну з мовою італійською.

Швейцарія так довго побила, поки виборола собі споній од Габсбургів. Не раз Габсбурги починали війну проти Швейцарії, та все нещасливо, і мусили робити з Швейцарією перемир'я. Розказують, що одного разу під Земнахом швейцарці успішно побити військо Габсбургів через те, що один

Цсар сам не пішов, а швейцарці перемогли, а мир і призначили цсаря, а податків.

З того часу, як спілка показала свою силу при Моргатені, до неї стали приставати і другі: вільні гори, як Цюріх, Берн і рідні країни, котрі бунтувалися проти Габсбургів та інших князів. Незабаром стало 5, а потім 13 німецьких країн у Швейцарській спілці, а далі стали до неї приставати і країни з мовою французькою, та спілка завоювала собі країну з мовою італійською.

Швейцарія так довго побила, поки виборола собі споній од Габсбургів. Не раз Габсбурги починали війну проти Швейцарії, та все нещасливо, і мусили робити з Швейцарією перемир'я. Розказують, що одного разу під Земнахом швейцарці успішно побити військо Габсбургів через те, що один

Михайло ДРАГОМАНОВ

ШВЕЙЦАРСЬКА СПІЛКА

ночого монастиря, в котрім старшою чи ігуменкою була колись цисарівна (царівна), і через те цисарі (царі) здавна заявляли, що ця долина не може бути піддана ніяким князям, а мусить нею правити в ім'я цисаря князь — заступник самої ігуменни. Нврешті один цисар надав урянам грамоту, що вони мусять стояти просто під його рукою, щоб бути собі вільними в своїй управі. Цисарі, бачите, мусили бути дуже милостиві до урян, бо через їх долину йшла дорога, котрою цисарі німецькі ходили в Італію.

Країни Швіц і Унтервальден були в іншому стані. Там графи Габсбурзькі були панями над різними шматками землі та, крім того, вважалися старшинами фогтами й мали право настановляти дійсних фогтів. Люди Швіца зручно приставали до цисарів, коли ті сперечалися з панами, котрих руку держали Габсбурги, і таї люди Швіца добували собі грамоти на безпосереднє підданство цисарям, щоб то вільність свого уряду. За їх приводом йшли люди долини Унтервальдену.

Помалу люди всіх трьох країн стали єднатися між собою і стояли так твердо за свої права, що й свідки князі мусили їх поважати. Навіть коли один із графів Габсбурзьких, Рудольф, став у 1273 р. цисарем, за згодою князів виборців і папи Римського, то й він не смів чіпати вільностей Швіцу і ще

згодився признати швіццям деякі права, котрі мали вільні міста, нап. право судити, ся тільки серед їх долини.

Тільки ж після того, як Рудольф, користуючись цисарським (царським) станом своїм, набув для свого роду багато земель навколо Швіцу, а також велику іррацію Австрії (іоло Відня), то Габсбурги стали небезпечними для Швіцу й Унтервальдену і навіть для Урі, особливо на той випадок якби цисарем знов вибрано Габсбурга, сина Рудольфового. Тоді зараз же по смерті Рудольфа в 1291 р. оті три країни умовились між собою на вічну спілку, щоб боронити свої права проти ворогів. Отв умова й є правдивий початок теперішньої Швейцарської спілкової держави.

III.

В ПАПЕРАХ Унтервальденських є й досі цінава записки, в котрій списано умови спілки 1291 р. Ось найголовніші місця з неї:

«Нехай буде відомо всім, що люди долини Урі та громада долини Швіца, а також громада людей міжгірних Нижньої Долини (частина теперішнього Унтервальдену), зважаючи на небезпечний час, обов'язалися між собою по добрій вірі — боронити себе взаємно, всякою поміччю й радою, поміччю людьми й маєтком, посеред долини і за границями їх, проти всіх і кожного, хто або їм, або кому з людей їх зробить яку небудь кривду, утиск або об-

разу, небудь, — не про ти їх осіб, або маєтків. Кожна громада повинна помагати другій, коли треба буде, своїм коштом, противитись злим (ворогам) і мститись на їх за иривдя.

«За спільною радою і одиудушою обіцяємо, що в наших долинах ми не приймемо ніякого судді старшини, коли він не буде нашим тубільцем і земляком. Коли ж з'явиться яка-небудь незгода між спільниками, то найрозумніші з спільників (вибрани) мусять старатись влагодити незгоду, як вони визнають за найліпше, і коли хто-небудь не прийме їх присуду, то всі мусять стати проти того».

Найголовніша в цій умові була постановка не приймати суду чи старшиною ніякого чужинця, щоб то того, кого настановлятиме граф Габсбурзький, це значило, що спільники зовсім визволяли свій краєвий уряд од усякого зверхнього начальства і брали його на самих себе. Графи Габсбурзькі, котрі вважали себе дідовими володарями бодай Швіцу й Унтервальдену, не могли на те пристати. Тільки ж цисарем вибрано не Габсбурга, а другого князя, і Габсбурга, зайняті іншими справами, не могли повернути свої сили на те, щоб покорити спільників, і навіть, коли потім такий цисарем вибрано Габсбурга, сина Рудольфового, то він мусив писати з пошаною листи до виборно-го старшини Швіца. А який цисар умер і новим ви-

брано знов не Габсбурга, то спільники зараз же випросили собі у нового цисаря грамоту, котра стверджувала їх права і навіть спільність усіх трьох країн: Урі, Швіцу й Унтервальдену, котрі стали зватися вкупі Лісовими країнами.

Спільники, особливо швіццян, таї осмілились, що почали забирати під свій громадський уряд і землі дідові, а між ними й Габсбурги, а також забрали собі пасовиська, за котрі у швіцян був давній спір з монастирем Ейнзідельським. У 1314 р. швіццян навіть напали на монастир і забрали в полон ченців, один ченець, котрий описав цю пригоду, говорить таї про швіццян, що це «люди, котрі слухають тільки самих себе, не признають ні панів, ні (панських) законів, а роблять, що захотять; що сатана две ім ради і вони зараз же роблять, лходійство, як задумають».

Нврешті в 1315 р. Леопольд, граф Габсбурзький і герцог Австрійський, поклав покорити собі людей Швіцу й інших Лісових країн. Для того він покликав з собою багато панів-лицарів, котрі охоче йшли покорити бунтівників мужиків, а також примусив і міщан з сусідніх міст дати йому на поміч своє військо до Лісових країн. Тільки ж, по всьому видно, міщани пішли на ту війну не дуже охоче. Війна та сінчилась нещасливо для Леопольда і його війська.

швейцарець. Вінкельрід, обхопив руками довгі списи ворогів і втородив їх собі в груди, кринувши: «Спільники! я вам зроблю улюцю, а ви подбайте за мою жінку і діти!» і тим одчинив дорогу товаришам у середину ворожого війська.

Властво швейцарці, як почали боротьбу проти Габсбургів, то не думали зріняти підданства цисарям, а ще прикривались грамотами цисарськими од Габсбургів. Та справді й за цисарів з роду Габсбургів швейцарці не пускали до себе чужого начальства, якого не вибрав самі, так що підданство їх цисарям було більше нв папері, ніж справжнім. Згодом швейцарці визволились і од такого підданства.

Сталося це таї: роїв більше, як півтори сотні після Моргатенської побіди, цисар Максміліян Габсбург випросив у сейму німецьких князів та вільних міст згоду, щоб був спільний для цисарства суд, та щоб усі німці платили гроші за військо, що держав цисар проти турків, котрі грозили його австрійським країнам. Швейцарські посланці, котрі йоді їздили на сейми німецькі, не хотіли признати ні того суду, ні платити тих грошей. Цисар нахвалювався, що сам прийде у Швейцарію і примусить слухати себе. «Ясний пане, — сказав йому один швейцарський міщанин, — я вам цього не раджу: у нас народ грубий, не пошанує й вашої корони».

У Швейцарії людство реформувало, при римськочислив, та тільки на не хотіла так що міст віру з містою, і котра перевагу, Через це не не розпалась царська. Та люди привини то й осталися рім того у дей стала рова думка залишити на му. Перше формати на нах стали і тим, щоб не міста, се а потім, хошли до того пті оди од бою. Аж на в'яткадцят Швейцарії ловну волюю якої віри, і науку дерну згодняє ки для ц а в спілку школах обіляни того нічней віри рамає яіюу світської ще не так Швейцарські не розпалась но шкільнуо деяких кат нах шіюли с т а м, а ті своєю реліг ученикам, і хотів. Блі швейцарські вигнати ез толицьких за зсуїтв осібну спіл війни, але стояли і в тонах усі котрі хотіли людської тглась ден, осіб лсь, зсуїт тала тнш ріжновірця

Чимало швейцарців, покни ість між вільність д ку минулої і країн б тонами ч рівному р Танни ж т стали і ті в спілці з

ЖИТТЯ, ЙСТОРИЯ ПРОТИ ПОЛІТИКА

Демонізація державницької свідомості в Галичині сплигла акцією нового ринку. Очевидно, це пов'язано з історичними особливостями формування української нації у Галичині. Визначи ці особливості, з таким самоціллю релакс (хоча анбихи воюванню націоналізму, до речі, ринуче засуджені Ліванською обласною Радою), дехто говорить про загрозі розвою української нації. Проте об'єктивна реальність радше свідчить на протилежне. По-перше, вичислюючи народні ани добу української республіканської влади. Народ України делав більше звертає свою увагу на республіканську владу ані на основну інстанцію, що може вирішити питання українського суверенітету. І, по-друге, необудімо заглянути в історію формування української нації в Галичині. Про це й розмова з молодим науковим співробітником Львівського Інституту суспільних наук АН УРСР Ігорем МАРКОВИМ.

номічних інтересів. На початку ХХ століття видатний наддніпрянський історик Д. Дорошенко зазначив, що в Галичині відгукуються суцільна українська нація, що українці тут готові стати державною нацією. Звичайно, цього не можна було не помічати в Галичині, де українці мали цілий ряд політичних партій, широкій українській кооперативній рух, який виступив на захист інтересів українського селянства. Маючи, врешті, початки української промисловості, банківської справи і цілу мережу національно-культурних товариств, національну школу.

— Але чи можна говорити про те, що в Галичині в початку ХХ століття авторитаризм українська держава нації і зразок української держави?

Національна держава авторитаризм як результат самоорганізації нації в якій, рому спільноту, яка усвідомлює єдність своїх інтересів. У Галичині таке суспільство до початку першої світової війни фактично витворилося. Це був ориєнтир української національної імперіалізму, який міг досягти з польським суспільством якихось компромісів і порозуміння. Ми ніколи не могли бути відносини з юнаками і новелістами, але як ніяк не злітали, асиміляція а амальгам двох наро-

дів. Українці вступали в першу світову війну, вже маючи перші українські військові формування (срічне сріблетого), своїх лідерів, політично-парламентарну репрезентацію в австрійському парламенті і в Галицькому сеймі, яка виступала з проханням визнання української держави, якийнайшорі автономії українських земель Галичині, утворення нині єдиного державного організму в складі Австрії, ретериторія Австрії в союз держав. У цьому також відбивалося певне частотіфікаційне відношення українського суспільства. Проте це не було австрійським по надомо, це був результат боротьби проти силішніх польських мов, новонадів, у який треба було вступити на нинішній політичний підтримку. А вона була можливою з боку Відня.

— Ми підійшли до важливого для українців періоду історичного розвитку — до створення українських держав, які адогом об'єднали українську націю, впродовж 1920 року, впродовж 1918—1923 року?

— Розпад Австро-Угорщини, революції в Росії призвели до утворення Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР). Вона вже самозаконодавчо, а також всією дозволити економічну діяльність задекларувала і фактично провела принципи єдності і об'єднання всіх українських земель в єдиній українській державі. Довіреним цього стат акт злупи від 22 січня 1919 року провозглашенню ЗУНР і ЗУНР в єдину соборну Україну. Текст було прийнято на підставі ухвали і сесії Української національної Ради і фактично без зміни. Роботи за ініціативою ЗУНР. Знаємо те, що сталося це в Києві.

Тому я можна сказати: почав утверджувати принципи соборності всіх українських земель в єдиній українській державі. Революції, боротьба за українську державність у горнілі революції звільняли ак бататів галичан від так званих «галицького партикулізму», так і бататів наддніпрянських українців від «малоросійства». Ці події 1918—1923 років були неможливі. Існування Галичини як окремої держави, як суб'єкта міжнародного права.

— Чи не привела подальша, після звинення УНР, чергова ізоляція Галичини до аєній орієнтації і в нутрішній політиці?

Боротьба за Галичину (ноли вже неможливо було боротися за Українську Народну Республіку) тривала далі. В еміграції існував уряд ЗУНР, але міжнародна спільнота держав

не розглядала Галичину як суб'єкт міжнародного права, а лише як частину якоїсь іншої держави. Фактично, сама галицька політика привозила до якогось політичного вибору. Якщо доводилося боротися із зазіханнями польської держави на Галичину, то це обов'язково приводило, з другого боку, до русифікації в обох формах: чи то до орієнтації на Білу Росію, чи на Радянську Росію. Обидва ці моменти у своїй історії пережила Галичина, таким чином доживши, що воно не змогло б стати незалежно українською державою сама по собі.

Отже, принципи соборності всіх українських земель в єдиній українській державі — це аксіома?

Іє позиції Галичини довід історії приїх у 20—30 роках до остаточної і повної перемоги розуміння принципів соборності української нації в єдиній українській державі.

І сьогодні, в часи повільного національного відродження, принципи соборності держави є фактично відновленими. Галицька регіональна політика переходить від націоналізму на Східну Україну в тому розумінні, що українська національна свідомість повинна повернутися до Наддніпрянську Україну і, очевидно, в ній бачити подальший розвиток в секції українського державного перетворення.

— А якою але бачите це перспективу?

— Усвідомлення українцями спільності своїх інтересів ще тільки починається. Це відбито і в результатах референдуму, відчуватися і в етаності і послідовності звинення всіх політичних партій і політичних сил в Україні. І в їхньому ставленні до майбутньої державності. Поступовість появи нових партій і рухів на українському політичному горизонті свідчать про тривале існування політичної націально-етнічного, етнокультурного до національно-демонітарного і національно-політичного відношення. Тут вступають в силу вже ті закономірності формування української нації, які свідчать, що сучасна українська нація окрема політична спільнота буде формуватися на тих принципах, які, звичайно, формувалися українською нацією наприкінці XIX століття.

— А як, на ваш погляд, розвиватиметься подальша історія? Чи побудови суверенної України залежатиме від того, наскільки ми зможемо подлати поняття «нації» і «держави» в нашій свідомості.

Оскільки українці належать сьогодні, на жаль, до

класичної недержавної нації, то зараз ми стоїмо перед потребою внесення нових і змістових нових елементів у процес формування нації української нації. І тут стоїть питання про подальший шлях розвитку нації, національного відродження українського етносу по-друге, американського — з представників різних національностей республіки — і принципу формування української нації і, по-третє, ролі державних структур у формуванні української нації. Опорою має бути ставка на різноманітний характер населення особливо Східної України на матеріальний принцип формування української нації, на формування структури громадянського суспільства. Історичний розвиток людства дові, що тільки нація як модерна політична спільнота є універсальною формою для усунення цих проблем. Там, де не вдається розв'язати ці проблеми в межах нації, які не виходять з широток міжнаціональної і міждержавної співпраці. Основним чинником інтеграції, одержавлення української нації, ставля повністю стати витворення інфраструктури громадянського суспільства на засадах представницької демократії організації громадян.

Ішою проблемою формування української нації є невпорота і соціальної структури. Вільна самоорганізація громадян має привести до соціальної диференціації всіх верств суспільства і до відтворення певних соціальних верств.

Свою роль у формуванні модерної політичної нації повинні підтримати і державні структури, які мають відіграти «злеву вулицю» для лібералізації українського суспільства.

І останній момент, який може бути в самому сенсі історично-ліберальною, принциповою формування української сучасної нації. Це в витворення сучасної української культури, піднесення ролі світського населення. Витворення повноцінної, повнокровної сучасної культури української нації — це і також підгання української державної перспективи.

Стрибковистість і неадекватність нашого руху але не сприймається як перешкода. Де якого часу ми будемо «перегнати вилітцю»?

На адину від історії цивілізаційного світу розвивається на засадах еволюційності, революційні виходи для цієї історії є скоріше визначені, ніж закономірні. А там, де вони були, то якісно змінювали стан суспільства, як-от Велика французька революція, змінилася французьке суспільство. Історія Великої імперії і Радянського Союзу розвивалася аналогічно, але з іншими умовами. Нічого дивного тут я не бачу: там, де немає громадянського суспільства і демократичних традицій, революції не приходять, не демократичне суспільство і є актуальним. Очевидно, не застаріла від потреби і українська політика. Сьогоднішні демократичні мислители повинні прагнути пройти без цих перешкод. А не внаслідок завдання наших політиків.

Віа бєстєу Олександр ЧЕРНЕНКО

ТАРАСШВА В... НОТТИНГЕМШІРІ

Українці, як відомо, живуть не тільки в себе на батьківщині, а й у багатьох країнах світу. У тому числі й у Великобританії. Там є українські університети, українські суботні школи, бібліотеки, журнали, видавництва і багато інших.

Але, крім того, є в Англії й ще одне давніше і дуже давнє місце. На північ від Лондона, у двадцяти хвилинах їзди від Ноттінгема, знаходиться населений пункт біля входу до якого знаходиться на великому щиті надпис «Тарасівка». Прізвище написано двома мовами: українською й англійською.

Тарасівка — це значить, близько 20 центів, диланка темплі, куплена українською громадою у Великобританії років 25 тому. Мене привіз туди на щорічний ярмарок один з керівників Українського прес-агенства «Українська Преса Нью-Йорк». Цей ярмарок відбувається щорічно в останнього понеділка серпня, коли в Англії святкують «Ванін холідей» — один з громадських святих.

Чесно кажучи, коли я їхав до Тарасівки, що був переносний, що побачити там десятих чоловік. Але людей виявилось значно більше, а ще йшло — мовляв, цікаво, чия перелічка. Дорога йде в Тарасівку проходила повз пагорб, на якому встановлений величезний хрест — пам'ятник усім полеглим за незалежність України. Більш відзначити, якась червоноколісна в одяжках технічних жандармів. Мій супутник Тарас розповів, ці люди належать до товариства колишніх солдатів-учасників другої світової війни. Вільшати їх — воїни бачили в лінійній війні. Ці військослужбовці російської армії Андерса, сформованої на території СРСР для боротьби з фашистами на боці антитилевої коаліції. А це найцікавіше — в цьому товаристві є колишній бійць Червоної Армії та армії Великої Британії. Там через багато років колишні вороги і стали друзями.

Далі дорога привела на це авто на — що природно для Англії — велику галерею. На ній, виставлялися кілька радянських мотоциклів машини — від англійсь-

ких «Ягуари», до радянських «Ніжів». Галерею і довжак навколо неї повільно прогулювалися люди. Хто тримав у руках бочок з пивом або з пивом з аперитивом, хто просто розмовляв, ні мікшинами, і перші. Дехто просто розташувався на траві і задивлювався хто чим хотів: від футболу до сну.

Це були мої перші хвилини перебування в Тарасівці. А згодом я дізнався, що в ній є готель, бар і ресторан, дитячий табір на зразок наших піонерських, бункер для українців похилого віку під назвою «Кобзарівка» і кілька митлових будинків. Сама же ярмарок — це щорічна зустріч багатьох тисяч британських українців, яких усього в Англії близько 30 тисяч. Ярмарок — це не купівля-продаж, а скоріше панацея, ініціатива дозволяла. Хоча є й власне великий ярмарок. Там можна купити авторитетні українські товари, ароматизатори як в Англії, так і в Україні, Канаді, Австралії та інших місцях, де проживають українці. Старий, але цілком пристойний одяг, сувенири, такі дефіцитні в СРСР товари, як «Русская водала» або скриньки «Столичні», які ввозяться в Британію радянськими туристами.

Дуже збоку від галереї є будиночок із баром всередині та столиками назовні. Тут батоноділо. Усі йдуть неле, під вечір погляди або інші мікши. Іноді, як прикидають, пив, звичайно, дити з тоном. Можна чини від столиків, за якими сидять молоді англійські мови і українською — від столиків, за якими сидять старші. Багато жінок розмовляють між собою італійською. Це — дружини цих українців, яких колись перемістили в Британію з Італії.

Увечері — розмови починаються, гуляють, чуті іслі, споглядають. Але я бачив тільки початок — мені треба було повертатися у графства Ноттінгемшир, й Тарасівку, до Лондона. А звідти — в Союз...

Микола СІТНИК (ВЕРЕСЕНЬ)
кореспондент 01-01-01
і Києві.

3 шості редакції

НЕ ПОСУГНУЮСЯ ЦЕНТРУ

Голосують український народ і я в тому числі за «Союз суверенних держав», без будь-яких там федерацій.

Постав питання. Чому Верховна Рада УРСР досі не розробила й не ухвалила проєкту про цей Союз і не представила його центру?

На мій підстава Верховна Рада УРСР відходить у своїй роботі від своїх же рішень стосовно приписання нової Конституції і підписання Договору?

Чому немає повсякденного обговорення?

Я категорично проти проєкту, представленої центром!

Пропоную і аналізую від Верховної Ради, якщо вона насправді абсолюте за майбутнє нацих дітей, нашого народу, якіходять з основою принципів про державний суверенітет, розробляти і схвалити свій проєкт — український, про державний Союз і ні в чому не поступатися центру.

К. ЮРЧЕНКО.
Луїзи
Полтавської області.

ПОНЕДІЛОК

15 ЛІПНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

- 7.30 Пісні і танці України.
- 8.00 Радянська гімнастика.
- 8.20 Художня панорама. Делютація-приналеда мистецтва Дюкеніна.
- 9.00 Новини.
- 9.15 Концерт з творів І. Геспріна.
- 10.13 Документальний фільм «Сок серед білого дня». Під савіт Куріюмо («Українська»). 10.45 Жовте слово. Про впровадження Закону про мови в УРСР у Закарпатті.
- 11.00 Художній фільм «Ще не вмерла». 11.10 Новини.
- 11.20 Науково-популярний фільм «Психіка». (Кінауниверситет).
- 11.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 11.45 Концерт творчої молоді України.
- 11.45 Телефільм «Щоб горло не заглоло». (Українська).
- 11.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 12.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 12.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 12.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 12.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 13.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 13.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 13.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 13.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 14.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 14.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 14.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 14.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 15.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 15.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 15.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 15.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 16.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 16.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 16.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 16.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 17.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 17.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 17.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 17.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 18.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 18.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 18.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 18.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 19.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 19.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 19.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 19.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 20.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 20.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 20.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 20.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 21.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 21.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 21.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 21.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 22.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 22.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 22.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 22.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 23.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 23.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 23.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 23.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 24.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 24.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 24.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 24.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 25.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 25.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 25.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 25.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 26.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 26.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 26.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 26.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 27.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 27.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 27.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 27.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 28.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 28.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 28.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 28.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 29.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 29.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 29.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 29.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 30.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 30.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 30.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 30.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 31.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 31.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 31.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 31.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 32.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 32.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 32.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 32.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 33.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 33.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 33.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 33.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 34.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 34.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 34.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 34.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 35.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 35.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 35.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 35.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 36.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 36.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 36.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 36.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 37.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 37.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 37.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 37.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 38.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 38.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 38.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 38.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 39.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 39.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 39.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 39.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 40.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 40.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 40.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 40.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 41.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 41.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 41.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 41.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 42.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 42.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 42.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 42.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 43.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 43.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 43.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 43.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 44.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 44.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 44.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 44.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 45.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 45.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 45.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 45.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 46.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 46.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 46.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 46.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 47.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 47.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 47.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 47.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 48.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 48.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 48.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 48.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 49.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 49.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 49.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 49.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 50.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 50.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 50.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 50.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 51.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 51.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 51.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 51.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 52.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 52.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 52.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 52.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 53.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 53.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 53.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 53.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 54.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 54.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 54.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 54.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 55.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 55.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 55.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 55.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 56.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 56.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 56.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 56.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 57.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 57.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 57.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 57.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 58.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 58.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 58.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 58.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 59.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 59.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 59.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 59.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 60.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 60.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 60.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 60.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 61.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 61.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 61.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 61.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 62.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 62.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 62.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 62.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 63.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 63.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 63.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 63.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 64.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 64.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 64.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 64.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 65.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 65.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 65.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 65.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 66.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 66.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 66.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 66.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 67.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 67.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 67.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 67.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 68.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 68.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 68.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 68.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 69.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 69.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 69.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 69.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 70.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 70.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 70.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 70.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 71.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 71.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 71.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 71.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 72.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 72.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 72.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 72.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 73.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 73.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 73.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 73.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 74.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 74.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 74.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 74.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 75.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 75.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 75.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 75.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 76.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 76.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 76.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 76.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 77.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 77.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 77.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 77.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 78.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 78.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 78.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 78.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 79.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 79.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 79.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 79.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 80.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 80.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 80.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 80.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 81.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 81.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 81.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 81.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 82.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 82.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 82.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 82.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 83.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 83.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 83.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 83.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 84.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 84.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 84.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 84.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 85.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 85.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 85.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 85.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 86.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 86.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 86.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 86.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 87.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 87.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 87.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 87.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 88.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 88.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 88.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 88.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 89.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 89.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 89.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 89.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 90.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 90.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 90.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 90.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 91.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 91.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 91.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 91.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 92.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 92.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 92.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 92.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 93.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 93.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 93.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 93.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 94.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 94.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 94.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 94.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 95.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 95.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 95.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 95.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 96.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 96.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 96.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 96.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 97.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 97.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 97.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 97.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 98.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 98.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 98.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 98.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 99.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 99.15 Тарас Патрістичний і гурт «Гроно».
- 99.45 Співачка. Аспосос української культури.
- 99.50 Художній фільм «Назар Стодоля».
- 100.00 Художній фільм «Кесички прищиплюють».
- 100.15

